

МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА

**СТРАТЕШКИ ПЛАН
НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА
2019 - 2021**

Април 2019, Скопје

Почитувани,

Министерството за култура, како надлежен орган за состојбите во областа на културата, подготви Стратешки план за периодот 2019 - 2021 година, разработен како развоен стратешки документ кој ја содржи потребната логична целина и компактност. Планот е реален, изработен е по инклузивен принцип, основа за транспарентност и отчетност кој ги содржи во развиена форма неопходните елементи и стандардната структура.

Стратешкиот план на Министерството за култура за периодот 2019 - 2021 година опфаќа програми и потпрограми за поголемиот дел од реформските процеси во областа на културата во Република Северна Македонија.

Во наредниот период активностите на Министерството за култура ќе бидат насочени кон потребата за негување и зацврстување на силна и стабилна демократија, на личните права и слободи, на разновидноста и слободата на изразување, при што новото читање на културата во Македонија се засновува врз: еднакви културни права за сите, креирање простор за негување на разновидноста и плуралните културни идентитети и напуштање на ретроградните етнонационалистички концепти во дејствувањето во социокултурниот простор.

Како посебни цели на културниот развој во наредниот период во Стратешкиот план се утврдени: поттикнување на уметничкото творештво, промоција на индивидуалниот развој, унапредување на заемното разбирање и рамноправната вклученост на чувствителните групи во културната продукција и во социокултурниот живот, активен развој на независниот културен сектор, широка достапност на културата и рамноправно и активно учество на публиката, развој на регионалната и на меѓународната културна соработка, заштита и вреднување на културното наследство според европски концепти итн.

Министерството за култура, како државен орган надлежен за работите во културата, ги формулира базичните принципи на стратешкиот развој во наредниот период, како: *еднаквост, пристап, учество и права*. Овие принципи се засновуваат врз основното човеково право – правото на култура – како неприкосновено право околу коешто се поставени и принципите на идниот стратешки развој на културата. Врз овие принципи се развиваат основите на новата културна политика: демократизацијата на културата, поддршката на креативноста, плурализмот и инклузивноста, граѓанскиот концепт во културата итн.

На крај сакам да упатам повик до вработените да работат професионално посветено на исполнување на визијата, реализација на утврдените приоритети и цели на ниво на Министерството за култура како и спроведување на реформските процеси во културата во функција на остварување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија за наредниот период.

Бр. 61-5871/1

02.05.2019 година

Скопје

МИНИСТЕР,

Asaf Ademi

1.1. АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА

Националната стратегија за развој на културата во Република Македонија за периодот 2018-2022 година, е основен развојен стратешки документ во културата, кој што се донесува согласно Законот за културата од страна на Собранието на Република Македонија за период од 5 години.

Со Националната стратегија се опфатени анализа на состојбите во секоја одделна дејност во културата, дадени се целите за развој и утврдени се приоритети на културната политика по области. Оттука, Стратешкиот план на Министерството за култура е подготвен согласно донесената Националната стратегија за развој на културата во Република Македонија за периодот 2018-2022 година.

1.2. МИСИЈА

Мисијата на Министерството за култура е да се создадат услови за развој на координирана и ефикасна културна политика преку: воспоставување функционални законодавни, организациски, материјални и финансиски услови за развој на културата; воспоставување експертска и вонпартиска кадровска политика; обезбедување автономија на субјектите во културата; воведување принципи на транспарентност и партиципативност во процесите на носење одлуки и стратешко управување, особено евалуација, анализи, истражувања и интерсекторско усогласување со другите ресори на државните политики.

1.3. ВИЗИЈА

Демократизација, плурализација и автономија на културната и на уметничката продукција; партиципативност во одлучувањето; динамичен и одржлив културен развој; рамноправна дистрибуција на средствата во согласност со зацртаните приоритети; ефикасна заштита на културното наследство; развој на критичката култура; поттикнување на општествената одговорност во сите културни практики и создавање релации меѓу културата и другите сфери на општествено живеење.

1.4. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

Задачите и обврските на Министерството за култура, кое нема подрачни единици во својот состав, произлегуваат од пропишаните специфични надлежности во следниве области:

- Дејности од областа на културата и уметноста;
- Промоција на културата, на културниот развој и на културните политики;
- Меѓународна соработка и соработка со УНЕСКО;
- Соработка со институциите на ЕУ и интегрирање на европските вредности;
- Организација, развој и финансирање на културата;
- Афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците во РМ;
- Следење, анализирање и предлагање акти и мерки за развој и унапредување на културата;
- Заштита, управување и ревитализација на културното наследство;
- Остварување и заштита на авторското право и сродните права;
- Надзор од надлежност во културата;
- Подготовка на прописи и на други акти од областа на културата.

Улогата на Министерството за култура во областите за кои е надлежно е:

- креирање и развивање политики во областите од делокругот на дејствувањето;
- подготвување и предлагање закони и други прописи за областите од својата надлежност;
- усогласување на законите, прописите, меѓународните и европските конвенции и договори;

- очекуваните резултати; следење на спроведувањето на прописите за да се оцени дали прописите ги остваруваат
- вршење инспекциски надзор над спроведувањето на прописите со кои се уредуваат областите за кои е надлежно.

1.5. СПЕЦИФИЧНОСТ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

Министерството за култура е орган на државната управа со кој раководи министер. Делокругот на работа на Министерството за култура е утврден во член 26 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11).

Во согласност со наведената законска одредба, Министерството за култура е надлежно да врши работи што се однесуваат на:

- следењето, анализирањето и предлагањето акти и мерки за развој и унапредување на културата;
- организацијата, финансирањето и развојот на мрежата на националните установи и финансирањето програми и проекти од национален интерес во оваа област;
- заштитата на културното богатство;
- издавачката, музичката, сценско-уметничката, филмската, галериската, библиотечната, архивската, музејската и кинотечната дејност, дејноста на домовите на културата и дејноста за посредување во културата;
- заштитата на авторското право и сродните права;
- споменичното одбележување на настани и истакнати личности од национален интерес;
- инспекцискиот надзор во негова надлежност;
- други работи утврдени со закон.

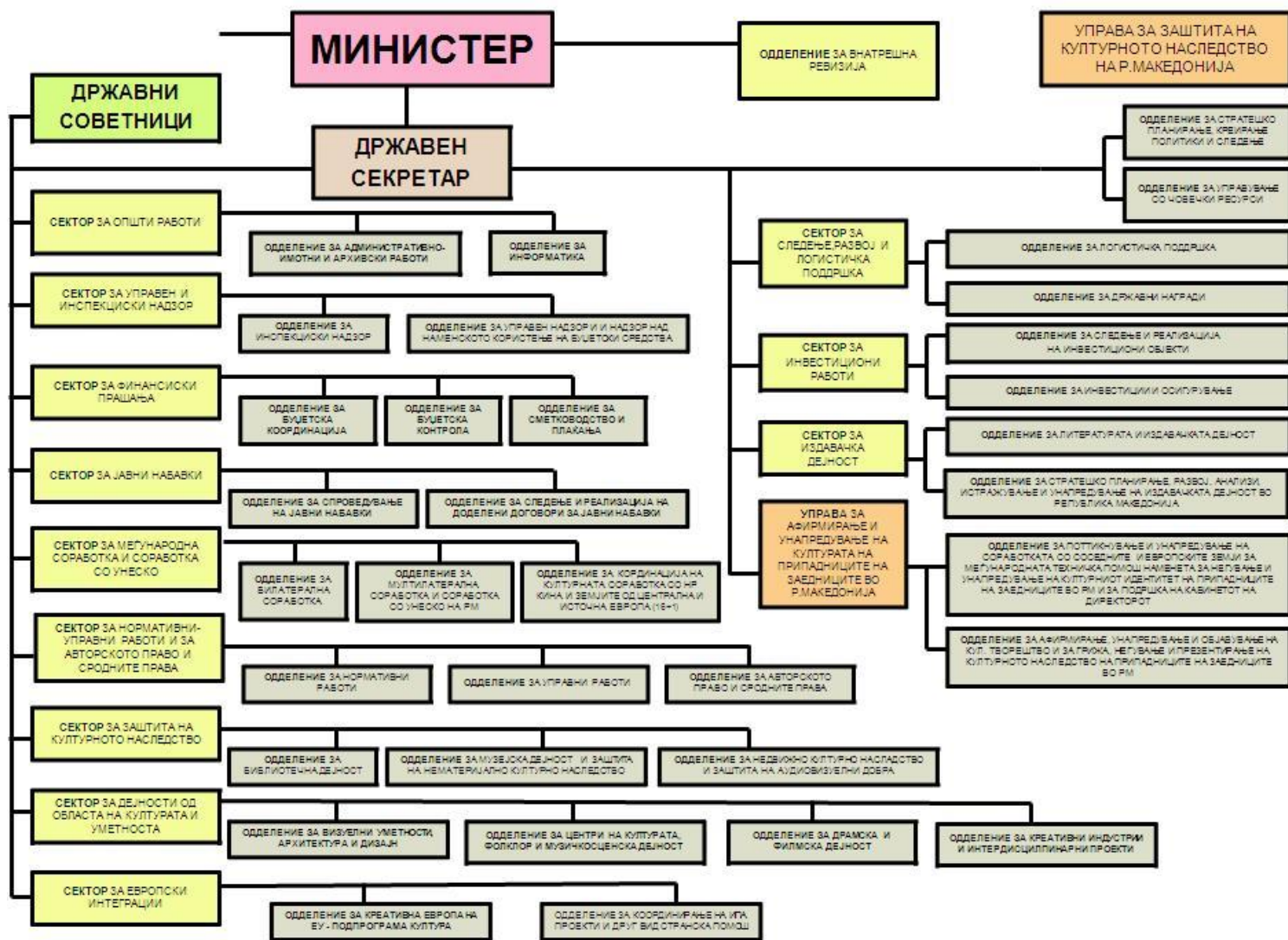
Министерството за култура остварува поблиска соработка и координација со органите на државна управа заради развивање интегриран пристап во планирањето на развојот на спецификите наведени во точката 1.4. од овој документ, и тоа:

- со Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија;
- со Министерството за финансии – за реализирање на Годишната програма на Министерството за култура, за европските фондови и друг вид странска помош;
- со Министерството за транспорт и врски, Министерството за економија – (Државен пазарен инспекторат, Сектор за туризам, Агенција за туризам), Министерството за внатрешни работи - Оддел за организиран криминал, Царинската управа и со Министерството за правда – за авторското право и сродните права, заштитата на културното наследство и развој на културниот туризам;
- со Министерството за образование и наука и Управата за образование на припадниците на заедниците – за културата на припадниците на заедниците;
- со Секретаријатот за европски прашања – усогласување со европското законодавство (НПАА), за спроведување на програмите на ЕУ (Креативна Европа, Култура и МЕДИА), Инструментот за претпристапна помош ИПА, за аудиовизуелната дејност, авторското право и сродните права и за заштитата на културното наследство;
- со Министерството за образование и наука – во образованието да се промовираат културата и културното наследство;
- со Министерството за надворешни работи – за меѓународната соработка и за ратификација и склучување на меѓународни договори;
- со Државниот завод за индустриска сопственост, Министерството за економија, Советот за радиодифузија, со Министерството за внатрешни работи и други надлежни органи – за спроведување на режимот на интелектуалната сопственост што го вклучува и авторското право и сродните права;
- со Инспекцискиот совет на РМ - за поголема ефикасност и стручно оспособување и усовршување на инспекторите за култура, спроведување на стручен испит за добивање лиценца за инспектор, како и други прашања во врска со работењето на инспекциската служба;
- со Државниот завод за статистика – за доставување статистички податоци од областа на културата;
- со Министерството за информатичко општество и администрација – за реформите во јавната администрација;
- со Министерството за локална самоуправа – за децентрализација во културата и соработка во спроведувањето на ЕУ-програми;
- со Министерството за труд и социјална политика за спроведување на политиките - за инклузивност на културата кај ранливите групи и различните групи;
- хоризонтална и вертикална соработка на национално и на локално ниво – за остварување соработка и за спроведување на препораките на УНЕСКО и ЕУ.

1.6. СТРУКТУРА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

Во согласност со утврдените надлежности во Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на РМ“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), а во согласност со член 17 став 7 од Законот за вработените во јавниот сектор, изготвен е Правилник за систематизација на работните места во Министерството за култура, како и Правилник за внатрешна организација на Министерството за култура.

Според карактерот, обемот и степенот на сложеноста на работните места, во Министерството за култура постојат следниве организациски облици (органограм на Министерството за култура):

1.7. ОДНОСИ СО ОРГАНИТЕ ВО СОСТАВОТ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

Во согласност со Законот за организација и работа на органите на државната управа, орган во составот на Министерството за култура е Управата за афирмирање и напредување на културата на припадниците на заедниците во РМ, без својство на правно лице.

Во согласност со член 144 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на РМ“ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16), орган во составот на Министерството за култура, со својство на правно лице, е и Управата за заштита на културното наследство.

Наведените органи ги раководат директори што ги именува Владата на Република Македонија.

1.8. СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ

Приоритет 1: Развој на координирана и ефикасна културна политика

Цели:

- Воспоставување функционални законодавни, организациски, материјални и финансиски услови за развој на културата.
- Воспоставување експертска и вонпартиска кадровска политика.
- Обезбедување автономија на субјектите во културата.
- Воведување принципи на транспарентност и партиципативност во процесите на носење одлуки и стратегиско управување, особено евалуација, анализи, истражувања и интерсекторско усогласување со другите ресори на државните политики.

Приоритет 2: Градење унитарно, мултикултурно и толерантно општество преку суштинска политичка поддршка со која Македонија ќе се гради како граѓанска држава на сите што живеат во неа: Македонци, Албанци, Турци, Срби, Власи, Роми, Бошњаци и сите други помали заедници во насока на поголема интеркултурна комуникација и градење дух на меѓусебно почитување

Цели:

- Спроведување културна политика во која клучните вредности се слободата на творештвото, еднаквоста и универзалното добро, а најважните движечки принципи се пристапноста, учеството и еднаквите услови и права на сите.
- Ревизија на целокупната политика во дејноста, критериумите за финансирање во дејноста и востановување нови, врз основа на евалуација и јасни показатели.
- Стриктна децентрализација, односно преминување на дел од центрите за култура/домовите на културата и манифестациите на локално ниво.
- Изготвување приоритетна листа на манифестации што ќе се финансираат од централниот буџет.
- Поддршка на литературно творештво на млади автори.
- Поддршка на преводот и на преводната литература.

Приоритет 3: Заштита на културното наследство

Цели:

- Адекватен третман на недвижното културно наследство во смисла на зачувувањето на оригинална содржина и форма;
- Ревитализација и промоција на споменичните добра во насока нивна самоодржливост како туристички и економски потенцијал;
- Запазување на мултикултурната димензија во заштитата на културното наследство како одраз на мултикултурниот карактер на општеството.

Приоритет 4: Унапредување на добрососедските односи, активно учество во регионалните иницијативи и јакнење на соработката со европските и со воневропските земји на билатерален, регионален и на меѓународен план преку културна соработка

Цели:

- Унапредување на добрососедските односи преку културната соработка со соседите.
- Активно учество во регионалните иницијативи и јакнење на соработката со европските и со воневропските земји на билатерален, регионален и на меѓународен план преку културна соработка.
- Грижа за македонските национални малцинства во соседството и за македонската дијаспора во светот и промоција и заштита на македонскиот национален идентитет во услови на глобален диверзитет на нациите и културите.
- Преземање мерки, во согласност со сите цивилизациски придобивки на меѓународен и на регионален план, да не се дозволи на кој било граѓанин на Република Македонија да му се оспорува неговата етничка, културна, јазична, религиозна, родова или друга определба.

Приоритет 5: Интегрирање во Европската Унија

Цели:

- Ставање на европската финансиска поддршка во функција на евроинтеграциските реформски процеси на целата држава и достапност на ИПА и на програмите на Унијата за установите и за граѓанските организации во културата.
- Зајакнување на процесот на планирање, подготвување и следење на реализацијата на националната програма за усвојување на правото на Европската Унија (НПАА) како основен стратегиски програмски документ во процесот на усогласување на националното законодавство со законодавството на Европската Унија.
- Обезбедување техничка поддршка на националните и на локалните институции од областа на културата за подготовка на апликациски пакети за апсорпција на ЕУ-фондовите/приоритетите.
- Интегрирање на националните културни политики во европски контекст (компарирање, следење на актуелните трендови, стратегиски модели од земјите членки на ЕУ).
- Подготовка на анализи, развој на стратегии, акциски планови, иницијативи (национални, регионални и сл.) како помошни механизми во евроинтеграциските процеси.
- Обезбедување поголема видливост на европските програми и на реализираните проекти.

1.9. ОСВРТ КОН ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2017 ГОДИНА

1. Уметничко творештво и дејности од областа на културата

- Реализација на програми во услови на рамномерен културен развој на територијата на цела Република Македонија преку поддршката на голем број проекти во рамките на Годишната програма на Министерството, преку реализација на традиционални манифестации (“Град на култура”, фестивал „Охридско лето“, Струшки вечери на поезијата, Мајски оперски вечери, Скопски џез-фестивал, Танц-фест, Денови на македонската музика, Македонски театарски фестивал „Војдан Чернодрински“ во

- Прилеп, Меѓународен театарски фестивал „Млад отворен театар“ во Скопје, Денови на албанската култура, Фестивал на народни песни и ора „Кенге Јехо“ во Струга, Балкански фестивал на народни песни и игри во Охрид, манифестација „Гоцеви денови“, “Нов културен бран” и многу други.
- Културни манифестации за реализација на културни содржини за интензивирање на културниот живот во повеќе општините Крушево, Дојран, Берово и Ресен со Преспанскиот регион. Министерството за култура го иницираше проектот 2014 година со цел да се овозможи популаризација и анимирање на овие еколошки чисти и културно туристички и атрактивни, а не доволно развиени региони. Со збогатување на културната понуда во овие градови, целта е да се поттикне локалниот културен развој. Проектот предвидува искористување на капацитетите на општините преку понуда на содржините на нов атрактивен начин.
 - Локален културен развој - Во функција на дисперзија на културата и создавање општествен амбиент за поттикнување на креативноста на регионално на локално ниво, МК перманентно реализира содржини во сите општини во РМ. Целта на оваа мерка е подвижноста на установите и достапноста на културните содржини од поголеми урбани средини, пред сè, од главниот град во помалите центри, особено во руралните населени места.
 - Збогатување на културната понуда на лицата со посебни потреби - Поаѓајќи од начелото на рамноправна положба на сите граѓани и корисници на културните добра на РМ, МК доследно го имплементира граѓанскиот концепт во културата. Правото на култура во однос на оваа категорија граѓани, МК го развива во два сегменти: достапност до културните вредности преку обезбедување технички пристапи до културните настани и создавање предуслови за развој на нивното творештво преку развивање на програми и проекти.
 - Развивање навики за културна перцепција кај децата Проектот предвидува реализација на циклуси на програмски содржини од сите уметнички дејности наменети за децата и младинци. Проектите се дел од програмите од национален интерес на МК и имаат едукативна и воспитна функција. Целта е истите да влијаат врз перцепцијата на младата публика со афинитети за учество во културниот живот.
 - Стимулативни мерки - Стимулирањето на домашното уметничко творештво се спроведуваше преку конкурси за откуп на дела од домашни автори и уметници во сите дејности од областа на културата. Со овие откупи се придонесе за збогатување на фондот на национални дела, а од друга страна пошироката публика имаше можност да се запознае со актуелниот македонски творечки опус. Овие стимулативни мерки- конкурси за откупи се реализираа секоја година. Тие се спроведуваа во сите дејности од областа на културата и тоа: визуелни уметности преку откуп на ликовни дела и скулптури од галериски формат; Музичко-сценска дејност преку откуп на музички дела за различни формации и поддршка за создавање 150 композиции од областа на забавната и на народната музика и 50 детски композиции; драмска уметност преку откуп на драмски текстови;
 - Активно учество на граѓанскиот сектор во културната програма на национално ниво;
 - Одбележани јубилеи на значајни личности од областа на културата и уметноста во рамки на програмите од национален интерес;
 - Поддржани стручни и дефицитарни кадри во рамки на конкурсот за стручни и дефицитарни кадри на додипломски и постдипломски студии претежно кои ги нема во нашата земја, а се застапени на високообразовните установи на факултетите во повеќе земји во светот.
 - Поддржани самостојни уметници на кои Министерството ги исплатува персоналниот данок, пензиско осигурување и здравствено осигурување на уметниците кои ја остваруваат и промовираат културата во земјата и странство.
 - Во рамки на програмите од национален интерес се реализираат и се поддржуваат: музички проекти, проекти од литература и издаваштво, драмски проекти, ликовни проекти, проекти на здруженија на граѓани во рамките на сите дејности од областа на културата и меѓународни манифестации.

2. Заштита на културното наследство

- Културно наследство се материјални и нематеријални добра коишто, како израз или сведоштво на човековото творештво во минатото и сегашноста или како заеднички дела на човекот и природата, поради своите археолошки, етнолошки, историски, уметнички, архитектонски, урбанистички, амбиентални, технички, социолошки и други научни или културни вредности, својства, содржини или функции, имаат културно и историско значење и заради нивната заштита и користење се наоѓаат под правен режим. Во таа смисла, културното наследство, според неговите својства, може да биде: недвижно, движно и нематеријално. Врз основа на оваа определба, Секторот за заштита на културно наследство делува во областа на заштита на недвижното, аудиовизуелното и нематеријалното културно наследство, музејската и библиотечната дејност.
- Креирањето на Годишните програми во областа на заштитата на културното наследство се одраз на стратешката определба на Министерството за култура за континуирано вложување во заштитата на културните добра како белег на минатото којшто се пресликува во сегашноста и останува за иднината. Приоритетна задача за негов адекватен третман е зачувувањето на оригинална содржина и форма, соодветна стручна и научна верификација и афирмација, како и негова ревитализација и ставање во функција на современите културни текови, негова самоодржливост како туристички и економски потенцијал, а во согласност со законската регулатива. Финансиските конструкции на усвоените Програми на ниво на Сектор за заштита на културното наследство се потврда на заложбите на Министерството за остварување на овие цели.
- Во насока на ревитализација на споменичните добра, продолжи реализацијата на конзерваторскиот проект и презентација на археолошкиот локалитет - црква Св. Ѓорѓи/Мехмед Ефенди - Јени џамија и нејзина адаптација за галериски простор и проектот за конзервација, реставрација, санација и ревитализација на заштитеното недвижно добро Алимбегова куќа во „ Музеј на Мемет Паша Дерала“ во Тетово.
- Исто така продолжи трендот на континуирано вложување во истражувањата и непосредната заштитата на архитектурата и ѕидното сликарство на најзначајните сакрални објекти во Република Македонија како што се: црквата Св.Ѓорѓи во село Курбиново; Никола с. Манастир - Мариово, Прилепско; црквата Св.Богородица Захумска во с.Трпејца - Охрид; црква Св. Богородица Елеуса во Вељуса; црквата Св. Никола во с. Псача; црквата Св. Јован Претеча во Кратово; црквата Св. Димитрија во Велес; Лешочкиот манастир, с. Лешок - Тетово; црква Св. Петар од остров Голем Град - Преспа; Св. Никола Топлички - Демир Хисар; црквата Св.Ѓорѓи во Струга; црквата Успение на Пресвета Богородица, Ново Село Штип и др.
- Предмет на конзерваторски третман во 2017 година беа иконописните дела од црквата Св. Јован Претеча во Кратово, две престолни икони од Бигорски манастир, три царски двери од Општина Чашка, Велешко и др.
- Со Програмата за заштита во 2017 година беа опфатени и профаните објекти: куќата на Лазар Личеноски, Скопје; галеријата Коџоман и куќата на Владо Малевски во Струга; Даут пашин амам во Скопје; аквадуктот во Скопје; безистенот во Битола; куќата на Павленцеви во Кратово и др.
- Во 2017 година беа реализирани и проекти кои се однесуваат на истражувања и непосредна заштита на археолошките локалитети: Стоби, Хераклеја Линкестис; Сурун, с. Дупјачани, Прилепско; Цареви Кули во Струмица; Две Могили, о. Василево, Струмичко и др.
- Според статистичката анализа, заклучно со 31.12.2017 година, реализирани се 61% од проектите на Годишната програма за 2017 година во областа на заштита на недвижното културно наследство.
- Надлежна установа за заштита на аудиовизуелните добра е НУ Кинотека на Македонија која во редовните програмски активности ги вклучува примарни задачи: прибирање на филмови и филмско-архивски документи; заштита, репарација и чување на филмови и филмско-архивска документација; обработка, каталогизирање, документација и истражување; прикажување на филмови во Кинотечното кино и сл.
- Како значајна континуирана активност на оваа установа се издвојува процесот на дигитализација на најзначајните дела од домашната кинематографија. За таа цел, од 2011 - 2015 година се дигитализирани целосните филмските опуси или поединечни филмски остварувања на режисерите Столе Попов, Љубиша Георгиевски, Милчо Манчевски, Коле Ангеловски, Димитрие Османли, Владимир Блажевски, како и филмските записи на браќата Манани и документарниот филм „Македонија во слики“ на Арсениј Јовков, снимен 1923 година. Во 2016 година започна, во 2017 година заврши дигитализацијата и реставрацијата на шестте играни филмови на Бранко Гапо и изработен е ДВД носач на овие остварувања.
- Функционирањето на музејската дејност е регулирано и произлегува од Законот за музеи и во својата суштина опфаќа собирање, заштита, истражување, стручно и научно обработување на музејскиот материјал со крајна интенција - негова соодветна презентација и доближување до широка публика.

- Движниот музејски материјал по својот карактер може да биде археолошки, етнoлошки, историски, ликовен и природонаучен и тој во основа е главниот индикатор за богатството на материјалната култура на една земја како потврда на нејзиниот цивилизацискиот континуитет.
- Министерството за култура, со средствата за музејска дејност за 2017 година го продолжи трендот за освежување, реконципирање или обновување на веќе постоечките постојани поставки во музејските установи или делови од поставките. Со тоа значително се подобри културната понуда во овој сегмент од културното живеење во Република Македонија, при што е направен квалитативен исчекор во понудата и начинот на презентацијата на културното наследство и богатство на Република Македонија.
- Во согласност главните критериуми и начела за остварување на националниот интерес во културата за областа на музејската дејност и музеологијата и определениот буџет во дејноста за 2017 година, поддржани се проекти од областа на археологијата, етнологијата, историјата, историјата на уметноста, природонауката на 26 национални музејски установи, повеќе локални музејски установи, овластени субјекти за заштита на духовното културно наследство субјекти, други корисници, невладини организации и поединци. Во Програмите се вклучени систематските археолошки ископувања, природонаучните истражувања и каталогизацијата, непосредната конзервација на музејските предмети и заштитата на визуелната етнологија, презентацијата, етноманифестациите, дигитализацијата на духовното културно наследство и сл.
- Истовремено, во согласност со стратегиската визија за промовирање на нови односи меѓу државата и граѓанското општество, организирано, активно учество на граѓаните во културата и на локално и на приватно ниво во остварувањето на оваа дејност, иницираше поддршка на интересни етнопроекти на повеќе здруженија на граѓани кои го збогатија музејското милје.
- Во 2017 година се реализирани 265 проекти од областа на музејската дејност и заштитата на нематеријалното културно наследство, и тоа: археологија 60, етнологија 62, историја 23, историја на уметноста 45, природонаука 10, други музејски активности 65 и проекти од областа на нематеријалното културно наследство 15.
- Како позначајни проекти кои се реализирани во текот на 2017 година ги издвојуваме: ургентно средување на просторот во Галеријата на икони во Музејот на Македонија; проучување и мониторинг на фаунистичкиот диверзитет и геодиверзитет во РМ реализиран од страна на Природонаучниот музеј; реализација на конзерваторски проект за бедемот на локалитетот Вардарски Рид, Гевгелја; конзервација и реставрација на движно културно наследство од Спомен-куќата на Лазар Личеноски и конзервација и реставрација на архивскиот движен културен материјал од легатот на Личеноски; внатрешно и надворешно осветлување на Националната галерија во Тетово; отворање на етнoлошка поставка и нејзино опремување со етнoлошки предмети во Музејот на албанската азбука; санација на депоа во Заводот и музеј – Прилеп; набавка и осовременување на витрините во Куќата на Робевци во Охрид итн.

3. Меѓународна културна соработка

Културната соработка на нашата држава на меѓународен план во изминатите години бележи подем, кој се одразува со се поефикасна промоција на македонската култура надвор од границите на државата. Во последниот период се потпишаа бројни билатерални Спогодби и Програми со повеќе земји, се реализираа комплексни претставувања во меѓународен контекст, нашата држава беше дел од манифестациите

со интернационален предзнак како Европска престолнина на културата, Биенале на уметноста и архитектурата, а во годишната програма на Министерството за култура беа поддржани многу проекти на националните установи, граѓанските здруженија, независниот сектор и етаблирани, но и млади уметници од нашата земја. Во рамките

на Годишниот конкурс за поддршка на проекти од национален интерес за 2017 година Министерството за култура поддржа вкупно 253 проекти од областа на билатералната, мултилатералната соработка и проекти во центрите во странство.

Во текот на 2017 година продолжи активната соработка со соседните, европските и воневропските земји со тенденција за проширување и продлабочување на веќе регулираните односи во областа на културата и воспоставување на нови релации преку меѓународни документи кои беа склучени во овој период:

- На 23 март 2017 година во Белград беше потпишан Меморандум меѓу Министерството за култура на Република Македонија и Министерството за култура на Република Белорусија за соработка во областа на културата.
- На 30 мај 2017 година во Скопје беше потпишан Протокол меѓу Министерството за култура на Република Македонија и Министерството за култура на Руската Федерација за организирање Денови на македонската култура во Руската Федерација во 2018 година и Денови на руската култура во Република Македонија кои се реализираа во 2017 година
- На 23 јули 2017 година во Сараево беше потпишана Програма за културна соработка меѓу Министерството за култура на Република Македонија и Министерството за цивилни работи на Босна и Херцеговина за периодот 2017-2020 година.
- На 21 септември 2017 година во Ханџоу беше потпишана Извршна програма за соработка во областа на културата за периодот од 2018-2023 меѓу Министерството за култура на Република Македонија и Министерството за култура на Народна Република Кина.

Во мај 2017 година, по 49 пат, Република Македонија ја организираше традиционалната културна манифестација „Македонија во чест на Св. Кирил“ во Рим, во чии рамки, во театарот Џионе настапи музичкиот состав „Баклава“ со авторска музика од нивните албуми.

Согласно потпишаниот Протокол меѓу Министерствата за култура на Република Македонија и Руската Федерација за организирање Денови на руската култура во Република Македонија во 2017 година и Денови на македонската култура во Руската федерација во 2018 година, во октомври 2017 година во Скопје и во Струмица се реализираа повеќе културни содржини кои на македонската јавност и ги презентираа богатиот руски народен фолклор како и големите руски музички ѕвезди кои редовно концертираат на европските и светските сцени.

Македонското книжевно творештво редовно се претставува на меѓународните саеми во странство. Во тој контекст, во 2017 година, на овие меѓународни настани бебме претставени преку Македонската асоцијација на издавачи од Скопје на саеми на книгата во Франкфурт и Белград. НУ НУБ „Св. Климент Охридски“ од Скопје го организираше претставувањето на македонското книжевно творештво на Меѓународниот саем на книгата во Варшава, Полска, а Сојузот на албански издавачи во Македонија од Тетово беше македонски претставник на Меѓународниот саем на книгата во Истанбул.

Од големо значење за промоцијата на македонската култура и уметност во 2017 година беше претставувањето на престижната манифестација „Биенале на уметноста во Венеција“, која е врвен ликовен настан, посетен од над еден милион посетители и повеќе илјади новинари и репортери од целиот свет. Нашата држава на 57. издание на Биеналето, што беше отворено од 13 мај до 26 ноември, во просториите на Сале д'Арми (Sale d'Armi), во престижниот изложбен простор Арсенале во Венеција, се претстави со проектот „Red

carnival“ (Црвен карневал) на реномираниот уметник Томе Аџиевски. Комесар на оваа мултимедијална инсталација беше Дирекцијата за култура и уметност на град Скопје.

Во 2017 година, во Македонскиот културен центар во Њујорк, со поддршка на Министерството за култура, успешно се реализираа проекти на повеќе македонски уметници. Во КИЦ Софија се реализираа 15-на проекти, најголем дел од Годишната програма на Министерството за култура за 2017 година, како и неколку вонредни проекти значајни за промоција на нашата култура во соседна Бугарија. На сите културни настани во организација на Центарот присуствуваа претставници од бројни странски амбасади, други странски културни центри како и локална публика.

Министерството за култура, во чии рамки делува и Националната комисија за УНЕСКО, и во 2017 година обрна големо значење на соработката со Организацијата и активно ги промовираше нејзините активности и иницијативи во областите на културата, образованието, науката, комуникациите, информациите, програмите за млади и граѓанското општество, човековите права, како на национално, така и на регионално и меѓународно ниво.

Позначајни активности реализирани во рамки на мултилатералната соработка и соработка со УНЕСКО за 2017 година се:

- Од страна на УНЕСКО беа добиени 50.000 американски долари како ургентна помош која нашата држава ја побара во координација со Министерството за образование и наука, Националната комисија за УНЕСКО на РМ и Министерството за надворешни работи. Ургентната помош беше наменета за поплавените училишта и тоа конкретно за реконструкција и поправка на покривот на двете основни училишта „Св. Кирил и Методиј“ во село Страчинци и „Вера Јоциќ“ во општина Гази Баба, како и за реконструкција на електричната инсталација во ОУ „Св. Кирил и Методиј“.
- Република Македонија активно учествуваше во реализацијата на последната фаза на проектот „Кон зајакнато управување со заедничкото, прекугранично природно и културно наследство на регионот на Охридското Езеро“ - “UPSTREAM” процес.
- Продолжи реализацијата на проектот насловен како „Кон зајакнато управување со заедничкото, прекугранично природно и културно наследство на регионот на Охридското Езеро“ креиран со цел да ја зајакне прекуграничната соработка меѓу нашата држава и Република Албанија во однос на управување и заштита на културното и природното наследство на регионот покрај брегот на Охридското Езеро. Проектот се реализира од страна на УНЕСКО во партнерство со Владите на Албанија и Република Македонија, како и советодавните тела: ИКОМОС Интернационал, ИУЦН и ИККРОМ.
- Согласно Одлуката на Владата на Република Македонија и препораката која произлегува од Одлуката на Комитетот за светско наследство на УНЕСКО, на покана на Националната комисија за УНЕСКО, Центарот за светско наследство на УНЕСКО реализираше реактивна мониторинг мисија на светското добро „Природното и културното наследство на Охридскиот регион“, во период од 9 – 13 Април 2017 година. Целта на Мисијата беше согледување на состојбата на заштита на природното и културното наследство на Охридскиот регион и обезбедување технички совети за државата-членка Република Македонија во однос на одлуката и препораките на Комитетот за светско наследство донесена на 40 сесија на

Комитетот за светско наследство кој се одржа во Истанбул – Турција (02-12.07.2016 год.).

- Претставници на Националната комисија учествуваа на Третата неформална средба на европските националните комисии одржана во Солун.
- Како продолжение на проектот – изложба “Замислувајќи го Балканот” со финансиска помош од УНЕСКО во октомври во Скопје се реализираше Регионална конференција на тема “Балканското културно наследство како платформа за културен постојан развој“. На конференцијата учествуваа експерти за материјалното и нематеријалното културно наследство од музеите на 11 држави на југоисточна Европа.
- Во рамките на проектот “Кокино – македонски бренд“ финансиски поддржан од УНЕСКО во рамките на Програмата за партиципација за 2016 – 2017 на 29 септември 2017 година беше отворена изложба и се реализираше Вториот научен симпозиум посветен на архео-астрономскиот локалитет Кокино од страна на Музеј – Куманово.
- На состанокот на Меѓувладиниот комитет на УНЕСКО-вата Конвенција за заштита на нематеријалното културно наследство на човештвото, кој се одржа во декември 2017 година на островот Чеју во Јужна Кореја, се впишаа две нематеријални добра на Репрезентативната листа на нематеријалното културно наследство на човештвото, и тоа:
 - „Културните практики поврзани со 1 март – Мартинки“ (мултинационалната апликација подготвена од Романија, Бугарија, Молдова и Македонија).
 - „Пролетната прослава Х’дрелез“ (заедничка апликација подготвена од Турција и Македонија).

Националната комисија за УНЕСКО заедно со Управата за заштита на културното наследство активно партиципираше во двете мултинационални номинации што како процес започнаа во 2012 година.

За членувањето во меѓународните организации во кои членува нашата држава преку своите институции, здруженија и експерти од областа на културата и се со консултативен статус при УНЕСКО и други меѓународни организации, Министерството за култура финансиски ги обезбеди трошоците за годишните котизации/членство, учеството на наши претставници на годишните собранија и за реализација на одредени активности во рамките на соодветните меѓународни организации (ИКОМ, ИКОМОС, ИККРОМ, ИСТМ, ВИПО, АИКА, ИССН, ИФЛА, ИТИ, ФИАФ, ЦИОФФ, ФИТ, ЦИД

Во рамките на мултилатералната соработка треба да се истакне вклученоста на нашата држава во иницијативата „16+1“, што претставува нова платформа за соработка на НР Кина и земјите од Централна и Источна Европа, во која активно учествуваме и се залагаме за уште поголема и поинтензивна соработка. Во таа смисла, во рамките на оваа платформа, беше предложено да се отвори Координативен центар за културна соработка меѓу НР Кина и земјите од ЦИЕ, со седиште во Скопје. Иницијативата за формирање на Координативен центар за културна соработка помеѓу Кина и ЦИЕ и истиот да биде со седиште во Република Македонија беше поттикната за време на одржувањето на Вториот форум за културна соработка во Софија, 2015 година, при што оваа идеја од самиот почеток, многу земји ја прифатија позитивно. Текстот на Меморандумот за разбирање помеѓу НР Кина и на земјите од ЦИЕ за востановување на Координативниот центар за културна соработка Министерството за култура во координација со Министерството за надворешни работи го усогласи со НР Кина и истиот беше доставен до министерствата за култура на државите од ЦИЕ заедно со барањето за поддршка

центарот да биде со седиште во Скопје. Одбележуваме дека уште пред одржувањето на 3-от форум кој се одржа од 21 до 25 септември 2017 година во Хангџоу, Министерството за култура ги обезбеди поддршките од сите држави и во таа смисла, со потпишувањето на Меморандумот од страна на сите држави членки на министерско ниво за време на Третиот форум, Македонија и формално стана домаќин на Координативниот центар за соработка во рамките на процесот 16 + 1. На 3-от Форум беа усвоени и Декларацијата на Хангџоу за културна соработка за 2018-2019 и Планот за културна соработка меѓу НР Кина и земјите од ЦИЕ за 2018-2019 г. Во рамките на Форумот беше организиран Саем на креативни културни индустрии на кој зедоа учество сите шеснаесет земји од ЦИЕ.

4. Интегрирање во Европската Унија

Програма “Креативна Европа на ЕУ – Култура и МЕДИА”

Канцелариите за „Креативна Европа – Потпрограма Култура“ и „Креативна Европа – Потпрограма МЕДИА“ во јануари и февруари 2017 година го подготвија финалниот и финансискиот извештај врз основа на Договорот за рамковно партнерство за Грант за акција со повеќе партнери - Рамковен Договор бр. 2016 – 1513/001-001– „Креативна Европа“ потпишан меѓу Министерството за култура и Извршната агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при ЕК во 2016 година. Извештајот беше доставен до Извршната агенција согласно крајниот рок за доставување на извештаите од страна на Канцелариите за Креативна Европа, април 2017 година.

Од 1 јануари 2017 година Министерството за култура го спроведува планот за акција на Одделението за Креативна Европа – Потпрограма Култура согласно „Специфичен грант договор за акција со повеќе корисници бр. 2017 – 0692 / 001-002 – Креативна Европа“, кој 50% е кофинансиран од Извршната агенција, а останатите 50% се кофинансирани од страна на Министерството за култура (Потпрограма Култура) и Агенцијата за филм на РМ (Потпрограма МЕДИА). Апликацијата за поддршка на планот на активности на Канцеларијата за Креативна Европа на РМ (Култура и МЕДИА) за 2018 година е подготвена и доставена до Извршната агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при ЕК согласно предвидениот краен рок, 30 ноември 2017 година.

Влезниот билет за учество на Република Македонија во „Креативна Европа (Потпрограми „Култура“ и „МЕДИА“) во висина од 120.000,00 евра е уплатен согласно крајниот рок предвиден во налогот за уплата 2017 година. Националното учество за влезниот билет за 2017 година за потпрограмата „Култура“ изнесуваше 11.250,00 евра (ИПА 33.750,00 евра), а за потпрограмата МЕДИА 18.750,00 евра (ИПА 56.250,00 евра). (Прилог 5 реализирани проекти 2014-2017 година)

Реализирани активности на Канцеларијата за „Креативна Европа“ (Култура и МЕДИА за периодот од јануари 2017 до декември 2017 година:

Јавни настани:

Во периодот од јануари до декември 2017 година Одделението за „Креативна Европа – Култура“ (Министерство за култура) организираше и учествуваше на 9 јавни настани (Инфо денови и работилници) посветени за промоција на програмата „Креативна Европа Култура“.

Настаните посветени на потпрограмата „Култура“ беа организирани самостојно или во соработка со: Канцелариите за Креативна Европа – Култура на Бугарија, Хрватска, Унгарија, Словачка, Словенија, Србија, Извршната агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при Европската Комисија, СЕП, Делегацијата на ЕУ во Скопје и ЕУ Инфо центарот во Скопје, Агенцијата за филм на РМ и Канцеларијата за Креативна Европа – МЕДИА, фестивалите „Струшки вечери на поезијата,“ и фестивалот за креативен документарен филм „Македокс“, Саемот на книга во Скопје и други организации и институции од областа на културата.

Во рамки на Конференцијата на тема: „Креативна Европа – поттик за културна соработка“, во организација на Канцелариите за Креативна Европа Култура и МЕДИА, на 13 ноември 2017 година, за прв пат учествуваше г-дин Карел Бартак, раководител на Секторот за култура, Извршна агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при Европската комисија. Тој воедно оствари индивидуални средби со претставници од културниот сектор во Македонија и посебен работен состанок со претставниците на издавачките куќи како најуспешни корисници на оваа потпрограма преку Проектите за Книжевни преводи. Средбата воедно значеше импут на македонските корисници на потпрограмата Култура во среднорочната евалуација на имплементацијата на програмата Креативна Европа – Култура на европско ниво. Покрај јавните настани, Канцеларијата на Креативна Европа – Култура, реализираше преку 30 индивидуални состаноци со заинтересираните културни оператори. Редовно ги промовираше успешните проекти поддржани од оваа потпрограма. За јавните настани беше обезбедена медиумска промоција за програмата. Координаторот на Канцеларијата за Креативна Европа- потпрограмата „Култура“ на РМ зема активно учество на трите формални и неформални состаноци на Канцелариите за Креативна Европа во организација на Европската комисија (Берлин, Малта и Брисел).

Канцеларијата за Креативна Европа МЕДИА (Агенција за филм на РМ) организираше и учествуваше на 8 јавни настани (Инфоденови и работилници). Учествоваше на настаните во рамките на Софија Филм Фестивал, Balkan Film and Food Festival во Албанија, Балкан Филм Маркет во Албанија, Аниматека Филм Фестивал во Словенија. Реализирани се промотивни настани за потпрограмата МЕДИА во рамки на филмските фестивали „Филозофски филмски фестивал“ и Фестивалот за креативен документарен филм „Македокс“. За време на работилницата Мидпоинт во Охрид, за учесниците беше реализирана презентација за повиците за Развој на проекти. За време на фестивалот „Манакс“ беше организирано отворено предавање (мастер клас) во соработка со тренинг програмата МАЈА Воркшоп и филмскиот маркет When East Meets West, наменето за продуценти и режисери од Република Македонија.

Активно учествуваше на два формални и два неформални состаноци на Канцелариите за Креативна Европа во организација на Европската комисија (Кан, Берлин, Малта и Брисел).

Настаните посветени на Потпрограмата МЕДИА беа организирани во соработка со Канцеларијата за Креативна Европа – Култура, Делегацијата на ЕУ во Скопје и ЕУ Инфо Центрите во Скопје, Струмица и Битола, Агенцијата за филм на РМ и Канцеларијата за Креативна Европа – МЕДИА на Хрватска, Чешка и Литванија, како и во соработка со Европската комисија, Канцелариите на Креативна Европа – МЕДИА на Албанија, Србија, Босна и Херцеговина, Италија (Бари), Унгарија, полска и Словачка и во соработка со спонзорите фестивали.

Техничка поддршка за заинтересираните апликантите:

Реализирани се индивидуални консултативни состаноци за техничка поддршка при подготовка на проект идеи и проект апликации со заинтересирани организации од областа на културата и аудиовизуелниот сектор.

Веб страна:

Се постави и ажурира веб страната на Канцеларијата за Креативна Европа на РМ: www.ced.mk и ФБ за МЕДИА.

Медиумска промоција:

Реализирана е редовна медиумска промоција на програмата и успешните проекти поддржани од потпрограмите Култура и МЕДИА преку речиси сите електронски и пишани медиуми и веб портали.

Промотивен материјал:

Подготвен е промотивен материјал за потпрограмата Култура и МЕДИА со логото на програмата.

Креативни индустрии

Обезбеден финансиска поддршка на квалитетни проекти од креативниот сектор. На 3 ноември 2016 година, Министерството за култура го објави петтиот по ред Конкурс за финансирање на проекти од национален интерес во културата од областа на креативните индустрии за 2017 година.

Министерството за култура на Конкурсот за финансирање проекти од национален интерес во културата во областа на креативните индустрии за 2017 година поддржи проекти кои се во функција на промоција, афирмација и развој на креативните индустрии во следниве сектори: графички дизајн, индустриски дизајн, дизајн на производ и моден дизајн. Финансиската поддршка се однесуваше само на трошоци за набавка на материјали за изработка на производ/производите, а беа поддржани вкупно 68 проекти.

Совет на Европа

Од Секторот за европски интеграции и креативни индустрии произлезе иницијатива за учество во програмата Културни патеки на Советот на Европа. Министерството за култура ја продолжи соработката со фондацијата Тквешки вински пат во насока на поддршка на иницијативата за основање на Итер Витис Балкан, односно учество во винската рута како дел од Културните патеки на Советот на Европа. Итер Витис Балкан претставува пример за стратесиска и долгорочна иницијатива која ќе ги обедини најдобрите ресурси на нашиот вински регион, поврзувајќи се со широката европска мрежа на културно наследство и туристички оператори на Балканот.

Беше одржан работен состанок со Директорката на форумот за словенски култури, со претставување на предлог за формирање на нова културна рута на Советот на Европа во која ќе бидат вклучени земјите од Форумот на словенски култури. На 12 и 13 октомври во Љубљана, претставници од Секторот учествуваа на конференцијата „Слушнете го зборот“ – Културни патишта на словенскиот свет на

картата на Европа. Главната тема на дискусија на конференцијата беше можноста за формирање на 2 нови културни рути при Советот на Европа: Слушни го зборот – прелог рута на Република Словенија, поточно Форумот на славјански јазици и предлог на Минисерството за култура на Руската Федерација за рута која ги спојува црквите и манастирите од православното и католичкото христијанство. Презентацијата со спомен-куќите на нашите најиманентни поети, како простори во кои би можеле да се спроведуваат активностите од ова културна рута беше презентирана пред присутните.

Претставникот на Управувачкиот комитет на Советот на Европа за култура, наследство и предел (CDCPP) од Секторот за европски интеграции и креативни индустрии, присуствуваше на Конференцијата за промовирање на "Европска стратегија за културното наследство за 21-от век", која се одржа во Лимасол, Кипар на 6-7-ти април 2017 година.

Настанот беше организиран од страна на Советот на Европа, во соработка со Министерството за надворешни работи на Република Кипар.

Од 10-12 мај 2017 г., во Стразбур, Франција истотака учествувааше на шестиот пленарен состанок на Управувачкиот комитет на Советот на Европа за култура, наследство и предел (CDCPP).

Инструмент за претпристапна помош и друга странска помош

Проектот „Конзервација и ревитализација на културно-туристичкиот комплекс Св. Ѓорѓи - Старо Нагоричане“ се имплементираше во рамките на првата компонента ТАИБ 2009 - Помош при транзиција и институционална надградба. Проектот се состоеше од 4 договора, од кои само Директниот грант е сеуште во фаза на реализација. Потпишан е во август 2013 година и не е целосно реализиран во временскиот периодот од назначени 2 години. Целосното конзервирање и ревитализација на црквата ќе биде извршено во наредните 5 години со средства од националниот буџет. На 02.02.2016 година беше донесен заклучок на Влада во кој се задолжи Министерството за култура да обезбеди средства од националниот буџет, во износ од 25.455.444 ден. за реализација на овој договор во наредните 5 години. Во 2017 година на Националниот конзерваторски центар му се префрлени финансиски средства во износ од 2.545,545 денари, за продолжување со реализација на активностите за конзервација на црквата. По добивање на извештај од институцијата, Министерството за култура ќе продолжи со финансирање на овој проект, во согласност со Динамичкиот план за реализирање на активностите.

Во врска со обврската произлезена од Оперативниот договор помеѓу СЕП, МФ и МК бр.35-7217/1 од 22.06.2016 година и Допис бр. 12-8263/1 од 20.12.2016 година од Министерството за финансии за повраток на средства по основ на Договор бр.10-27408, со решение бр.35-754/1 од 14.06.2017, Министерството за култура преведе средства во износ од 740.345,00 денари на Министерството за финансии.

Реализацијата на Проектот „Ревитализација и адаптација на Шенѓул(Ѓулшен) амам во културен-инфо центар“, за кој беше потпишан Договор за грант помеѓу Делегација на Европска Унија и Конзерваторски центар – Скопје не беше спроведена, заради непостоењето на нов детален урбанистички план кој претставува основа за обезбедување на неопходните градежни дозволи, конзерваторски дозволи и друга документација што резултираше со неможност за реализација на Договорот за градежни работи во износ од 696 700 евра преку Инструментот за претпристапна помош. Договорот за грант бр. 11-41358/1 потпишан на 1.12.2014 година се смета за прекинат.

Во однос на Програмите за прекугранична соработка, претставници од Секторот за Европски интеграции како членови на комисијата за следење на овие програми редовно доставуваат коментари и забелешки во однос на процедурите, и земаа активно учество на состаноците.

Исто така, ИПА Одделението учествува во Управувачкиот комитет на Проектот за локална и регионална конкурентност во туризмот кој е дизајниран во рамки на ИПА 2014 – 2020, а во соработка со Кабинетот на заменик преседателот на Влада задолжен за економски прашања, Светска Банка и Делегацијата на Европската Унија.

Целта на Проектот за локална и регионална конкурентност (LRCP) за Македонија е да го зголеми придонесот на туризмот за локален економски развој и подобрување на капацитетот на владата и јавните субјекти, да се поттикне раст на туризмот и да се олесни дестинација за управување. ИПА Одделението соработува, а одржа и обука на институциите заводи и музеи кои се квалификувани и имаат интерес да се јават како апликанти за финансиска поддршка преку овој проект за локална и регионална конкурентност при што се разгледувани повеќе проектни можности и идеи.

Усогласување и усвојување на правото на ЕУ

Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) е сеопфатен долгорочен документ кој ја дефинира динамиката на усвојувањето на правото на ЕУ, стратемиските насоки, политиките, реформите, структурите, ресурсите и роковите што треба да се реализираат со цел Република Македонија да ги исполни условите за членство во Европската унија. НПАА, исто така претставува значаен извор на информации за деловниот и економскиот сектор во планирањето на идните активности и овозможува јавноста да го осознае и следи процесот на интеграција на Република Македонија во Европската унија. НПАА опфаќа повеќе активности, поставување на годишен акционен план со активности кои ќе се реализираат во тековната година, и матрица која редовно е ажурирана. Секој месец до Министерството за образование со кое заедно го претставуваме Поглавјето 3.26 беа доставувани месечни извештаи за реализирани активности, а до Секретаријатот за европски прашања - квартални извештаи. Дополнително, Секторот редовно учествува на месечни состаноци во Секретаријатот за европски прашања, подготвува

материјали за Извештајот за напредокот на Република Македонија, како и писмен материјал за **Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика кој се одржа два пати во 2017 година (месец март во Брисел и ноември во Скопје).**

Секторот за ЕИ е вклучен и во работната група за изработка на Национална стратегија за соработка со дијаспората. Редовно учествува на состаноците кои се одржуваат во Скопје и Охрид. Во Стратегијата се истакнува моменталната состојба, цели и предизвици во областа на културата. Се изработува акционен план за период од 2018-2023 година. Се очекува финалната верзија на Стратегијата да биде готова во месец април 2018 година.

Потпрограма 2: Унапредување на заштитата на авторското право и сродните права и усогласување со ЕУ-директивите од оваа област

Вовед

Уште во септември 2016 година, во рамките на Твининг Проектот „Закнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост“, се остварени повеќе работни средби и консултации со странските експерти од областа на авторското право и сродните права, Михаљ Фичор, Унгарија, Петер Мункачи Унгарија, Дионисија Калинику, Грција, Дариуш Урбански Полска.

- Дадени се темелни согледувања и забелешки во делот на тезите за измените и дополнувањата на Законот за авторското право и сродните права во контекст на хармонизација со Директивата 2014/26/EU, како и споделија искуства за работата на организациите за колективно управување во нивните земји и во Регионот.

- Михаљ Фичор подготви Извештај за Мисијата во кој беа опфатени конкретните прашања на усогласеност на Законот за авторското право и сродните права со меѓународните договори, правото на ЕУ, и особено Директивата 2014/26/EU за колективно управување, како и со најдобрите практики и стандарди во европските земји.

- Во септември 2016., Министерство за култура направи анализа на Извештајот се однесуваа на тезите за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права.

2017 година

- Министерството за култура, на почетокот на 2017 година, започна со интензивна подготовка на текстот на измените и дополнувањата на Законот за авторското право и сродните права во контекст на хармонизација со:

- Директивата 2014/26/EC за колективно управување со авторското право и сродните права и мулти-територијално лиценцирање на музички дела за користење преку интернет,

- со Директивата 2011/77/EU за изменување на Директивата 2006/116/EU за времетраењето на заштитата на авторското право и сродните права, во однос на заштитата на коавторите на музички дела со текст, како и на времетраењето на заштитата на изведувачите и фонограмските продуценти на снимени музички изведби, односно фонограми од 50 на 70 години, како и

- Директивата 2012/28/EU за дозволено користење на делата сираци.

- Министерот за култура, формира Работна група за областа на колективното остварување на авторско право и сродни права задолжи надворешни стручни лица од оваа област да направат стручна анализа и да изготват мислење за состојбите од областа на колективното управување на авторското право и сродните права, како и да изготват мислење за текстот на Нацрт-законот за измена и дополнување на Законот за авторското право и сродните права. подготвен од Министерството за култура.

- На крајот на јули 2017 г во просториите на Националната Галерија „Даут - Пашин Амам“, беше одржана јавна расправа за состојбата во авторското право и сродните права, со посебен осврт на колективното управување. На јавната расправа беа поканети и присуствуваа сите

заинтересирани страни, како авторите и носителите на правата, така и корисниците и нивните комори и здруженија, кои преку свои претставници зедаа активно учество со прашања и сугестии.

- Работната група за областа на колективното остварување на авторското право и сродните права на крајот на септември 2017 година го подготви мислењето за текстот на Нацрт-законот за измена и дополнување на Законот за авторското право и сродните права.

1.10. ОСВРТ КОН ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2018 ГОДИНА

1. Уметничко творештво и дејности од областа на културата

- Реализација на програми во услови на рамномерен културен развој на територијата на цела Република Македонија преку поддршката на голем број проекти во рамките на Годишната програма на Министерството, преку реализација на традиционални манифестации („Нов културен бран“, „Град на култура“, „Млади европејци“, фестивал „Охридско лето“, Струшки вечери на поезијата, Мајски оперски вечери, Скопски џез-фестивал, Танц-фест, Денови на македонската музика, Македонски театарски фестивал „Војдан Чернодрински“ во Прилеп, Меѓународен театарски фестивал „Млад отворен театар“ во Скопје, Денови на албанската култура, Фестивал на народни песни и ора „Кенге Јехо“ во Струга, Балкански фестивал на народни песни и игри во Охрид, манифестација „Гоцеви денови“, „Нов културен бран“ и многу други.
- Локален културен развој - Во функција на дисперзија на културата и создавање општествен амбиент за поттикнување на креативноста на регионално на локално ниво, МК перманентно реализира содржини во сите општини во РМ. Целта на оваа мерка е подвижноста на установите и достапноста на културните содржини од поголеми урбани средини, пред сè, од главниот град во помалите центри, особено во руралните населени места.
- Збогатување на културната понуда на лицата со посебни потреби - Поаѓајќи од начелото на рамноправна положба на сите граѓани и корисници на културните добра на РМ, МК доследно го имплементира граѓанскиот концепт во културата. Правото на култура во однос на оваа категорија граѓани, МК го развива во два сегменти: достапност до културните вредности преку обезбедување технички пристапи до културните настани и создавање предуслови за развој на нивното творештво преку развивање на програми и проекти.
- Развивање навики за културна перцепција кај децата Проектот предвидува реализација на циклуси на програмски содржини од сите уметнички дејности наменети за децата и младинци. Проектите се дел од програмите од национален интерес на МК и имаат едукативна и воспитна функција. Целта е истите да влијаат врз перцепцијата на младата публика со афинитети за учество во културниот живот.
- Активно учество на граѓанскиот сектор во културната програма на национално ниво;
- Одбележани јубилеи на значајни личности од областа на културата и уметноста во рамки на програмите од национален интерес;
- Поддржани стручни и дефицитарни кадри во рамки на конкурсот за стручни и дефицитарни кадри на додипломски и постдипломски студии претежно кои ги нема во нашата земја, а се застапени на високообразовните установи на факултетите во повеќе земји во светот.
- Поддржани самостојни уметници на кои Министерството ги исплатува персоналниот данок, пензиско осигурување и здравствено осигурување на уметниците кои ја остваруваат и промовираат културата во земјата и странство.

- Во рамки на програмите од национален интерес се реализираат и се поддржуваат: музички проекти, проекти од литература и издаваштво, драмски проекти, ликовни проекти, проекти на здруженија на граѓани во рамките на сите дејности од областа на културата и меѓународни манифестации и интердисциплинарни проекти.

За реализацијата на Потпрограмата 5: Преиспитување/децентрализација на постојната мрежа на установи од областа на културата во 2018 година се реализирани следните активности:

1. Евалуација на досегашниот процес во културата кој започна во 2005 година (прва фаза) и
2. Анализа на интересот на општините и на нивните материјални можности за превземање на дел од Националните установи во културата на локално ниво. Институционалната децентрализација во културата започна во 2003 година со поделбата на мрежата на установите во културата, на национални и локални установи. Оваа прва фаза на децентрализација согласно Стратегијата за развој на култура во Република Македонија за периодот 2018-2022 година, треба да продолжи со натамошна децентрализација на дел од националните установи во културата во наредниот тригодишен период. Претходно во 2018 година, а врз основа на Заклучокот од Шеесет и петтата седница на Владата на Република Македонија, бр. 44-4371/1 од 24.04.2018 година, по Информацијата за потреба за превземање на активности за натамошна децентрализација на националните установи во областа на културата, во Министерството за култура, формирана е меѓуресурска Работна група со претставници и од Министерството за локална самоуправа, Министерството за финансии, Министерството за информатичко општество и администрација и од Заедницата на единиците за локална самоуправа - ЗЕЛС. Работната група, во периодот август-ноември 2018 година, собра и ги сумираше податоците од дописите од ЕЛС за досегашниот процес на децентрализацијата и од пополнетата Анкета за интересот на ЕЛС за натамошна децентрализација на дел на националните установи на локално ниво, од коишто ја подготви Анализата за досегашниот процес на децентрализацијата и за интересот на ЕЛС за натамошна децентрализација на дел на националните установи на локално ниво. Од Анализата може да се сумира следното:
 - Анкетата беше доставена до 20 општини и Градот Скопје во кои има национални установи во културата. Од нив 19 ја пополнија, но само од Општина Струмица и покрај повеќе ургенции не беше доставена пополнета Анкета. Од обработка на податоците од Дописите и Анкетата, произлегува дека од 62 национални установи лоцирани во општините (состојба септември 2018 година), за 30 има интерес да се преземат на локално ниво, за 30 нема интерес, а за 2 национални установи кои се во Струмица, немеме информација.
 - Од спроведеното истражување во 30-те ЕЛС во кои има локални установи во културата (29 општини и во Градот Скопје), за ефектот на досегашниот процес на децентрализација на националните установи во културата спроведен во 2005 година, генерално, проблемите со кои се соочуваат ЕЛС може да се дефинираат во следниве категории:
 1. Недостиг на финансиски средства
 2. Недостиг на стручен и административен кадар
 3. Не функционални и стари објекти
 ЕЛС предложија решенија за надминување на состојбите за горенаведените проблеми во културата, и тоа:
 - Зголемување на блок дотациите
 - Потребно е редовно одобрување на барањата за пополнување на упразнети работни места, како и за нови неопходни вработувања во локалните установи.
 - Потребно е обезбедување на дополнителни средства и за капитални дотации во културата, за општините и Градот Скопје и зголемување на средствата за тековно и материјално одржување на установите, за нови инвестиции, а со цел за подобрување на состојбата на објектите на локалните установи во културата и нивната функционалност, бидејќи ЕЛС неможат да ги одржуваат и санираат објектите со свои средства.
 - Во врска со предлагањето и утврдувањето на критериуми за утврдување на листата на националните установи на кои ќе им се пренесат основачките надлежности од државно на локално ниво, Работната група информираше дека при подготовка на критериумите, треба да се имаат во предвид законите и важечките стратешки документи за културата, кои ја дефинираат културната политика на државата. Затоа, се констатира дека релевантни за децентрализацијата во културата се насоките дадени во: Стратегијата за развој на културата во Република Македонија за периодот 2018-2022 година, како и одредбите од Законот за културата и од другите закони за одделните дејности во културата (за заштитата на културното наследство, за музејската и библиотечната дејност и за дејноста за заштита на аудиовизуелната дејност), во

- кои е утврдено кои се матичните установи во одделните дејности, и кои национални установи имаат законски надлежности и функции во областа на заштитата на културното наследство, кои согласно закон и Уставот на Република Северна Македонија, треба да ги вршат национални, а не локални установи.
- Се констатира дека во Законот за културата, нема законски основ за децентрализацијата односно нема одредби за тоа кој државен орган одлучува и во каква постапка за тоа кои национални установи треба да се пренесат на локално ниво. Затоа, согласно член 92 став 2 од Законот за установите, задолжително треба да се измени и дополни Законот за култура со одредби кои ќе бидат правен основ за донесување на потребните акти за децентрализацијата во културата.

Инвестиционо и тековно одржување на објекти на национални установи од областа на културата

- Реализирани 80% од проектите кои беа содржани во годишните програми за работа на националните установи од областа на културата во Република Македонија во 2018 година, во делот за инвестиционо и тековно одржување на објектите и набавка на опрема, односно реализирани 36 проекти од вкупно одобрени 45 проекти
- Реализирани проектни активности за капитални инвестициони проекти согласно Годишната програма за изградба на нови објекти и за реконструкција, санација и адаптација на постојните објекти што ги користат националните установи од областа на културата за 2018 година. Преку оваа програма реализирани се 77.38% од предвидените финансиски средства во Буџетот на Министерството за култура за 2018 година за капитални инфраструктурни проекти во областа на културата, во најголем дел за изградбата на објект за театар и библиотека во Тетово, изградба на објект за НУ Турски театар, реконструкција за објектот на НУ Албански театар, изградба на објект за театар во Струмица, Реконструкција на објектот на НУ Центар за култура „Бели Мугри“ во Кочани, реконструкции и санации на објектите на НУ Драмски театар во Скопје, НУ театар Комедија во Скопје, театарот во Прилеп при НУ Центар за култура „Марко Цепенков“ од Прилеп, НУ Македонска опера и балет и Чифте Амам при НУ Национална галерија на Македонија.

2. Заштита на културното наследство

Во согласност со Програмата од областа на заштитата на недвижното културно наследство за 2018 година одобрени се вкупно 120 проекти, од коишто 102 проекти или 85 % од целокупната Програма се предложени реализации на националните установи од областа на заштитата на културното наследство, а носители на 18 проекти се во категоријата на други корисници. Одобрените проекти во оваа област за 2018 година се однесуваат на заштитата на сакралните и профаните споменици на културата, како и откриените структури од археолошките истражувања. Значајна ставка од одобрените средства се однесува на ревитализацијата и адаптацијата на споменичните добра во современи простори за промоција на културата како што се: објектот Св. Ѓорѓи/Мехмед Ефенди - Јени џамија, чија адаптација за галериски простор ја бележи финалната фаза на реализација и проектот за конзервација, реставрација, санација и ревитализација на заштитеното недвижно добро Алимбегова куќа и нејзина адаптација во „Музеј на Мемет Паша Дерала“ во Тетово. Истовремено продолжува трендот на

Во 2018 година во музејската дејност, како приоритети се издвојуваат: систематски археолошки истражувања, воспоставување нови музејски поставки, природонаучни истражувања, каталогизација, непосредната конзервација на музејските предмети, етнологски истражувања, визуелната етнологија, организирање и гостување на поврмени изложби, етноманifestации, откуп, дигитализацијата на нематеријално културно наследство, реализирање на програмата за популаризација и презентација на нематеријалното културно наследство, научни собири по повод одбележување значајни настани и личности и музејска едукација. Во насока на оставрување на предвидените активности, во оваа област одобренисе 322 проекти од областа на музејската дејност и нематеријалното културно наследство: 202 реализирани од национални установи, 67 од локални установи и други буџетски корисници и 53 проекти реализирани од здруженија на граѓани, невладини организации и поединци.

Во областа на библиотечната дејност за 2018 година поддржани се вкупно 85 проекти од кои 70 за национални установи, 10 за локални установи и 5 проекти за здруженија на граѓани. Тоа е показател за стратешкото вреднување на улогата на библиотеките не само од културен и образовен аспект, туку и аспектот на нивното пошироко општествено влијание. Основните и битни функции на секоја библиотека се поддржуваат во континуитет. Како резултат на тоа е збогатувањето на книжниот фонд на библиотеките, континуираното функционирање на библиотечно-информацискиот систем КОБИСС.МК, стручното оспособување на библиотечен кадар, а за заштитата на целокупниот библиотечен материјал се опфатени сите мерки и постапки кои се преземаат да се спречи, одложи или намали оштетувањето на библиотечниот материјал.

Со Годишната програма за заштита на аудиовизуелните добра за 2018 година се финансирани 10 проекти на НУ Кинотека на Македонија со процент на реализација од 93 %. Како значајна ставка во Програмата се издвојува финансирањето на процесот на реставрација и дигитализација на најзначајните домашни филмски опуси. Во овој контекст, во првата половина на 2018 година се промовирани филмски остварувања на режисерот Бранко Гапо, додека, во текот на 2018 година направена е дигитализација на опусот на Кирил Ценовски со дигитална реставрација играните филмови *Црно семе*, *Јад*, *Оловната бригада* и *Јазол*. Во рамките на филмската програма, во текот на 2018 година беа претставени редица национални кинематографии (бугарска, финска, француска, германска, јапонска, корејска, мексиканска, руска, шпанска, шведска, данска, израелска и косовска) со рекордна посетеност на киното во Кинотеката на Македонија од 17.000 посетители. Истовремено беа организирани повеќе филмски фестивали и Кинотеката на Македонија влезе во мапата на европската кино mreжа т.е. беше примена во организацијата Европа Синема, дел од Креативна Европа подпрограма на Медија Програма.

3. Меѓународна културна соработка

Во 2018 година, Министерството за култура поддржа 258 проекти (137 проекти билатерала, 67 мултилатерала и 54 проекти центри во странство) кои ги презентираа креативните потенцијали на уметниците и ансамблиите од Република Македонија во меѓународни рамки и ги афирмираа домашното творештво и културното наследство на нашата држава во Европа и во светот. Во рамките на Конкурсот беше обезбедена финансиска поддршка за проекти кои се реализираа во државите кои се во фокусот на надворешната политика на нашата држава, во земјите-претседавачи со ЕУ, во земјите со кои одбележуваме годишнини од воспоставување на дипломатските односи, во земјите каде што има најголем број македонски иселеници, проекти кои беа дел од програмата на Културно-информативните центри на Република Македонија во Софија и Њујорк, проекти кои ја унапредуваа мултилатералната соработка и релациите со УНЕСКО, претставувања кои беа во функција на презентацијата на домашното творештво и на авторите од Република Македонија на меѓународните саеми на книгата итн.

Во текот на 2018 година, Министерството за култура и секторот за меѓународна соработка интензивно работеа на усогласување на текстовите на 9 билатерални документи кои во наредниот период треба да бидат потпишани. Од покомплексните претставувања, би издвоиле дека по 50 пат, нашата држава ја организираше традиционалната културна манифестација „Македонија во чест на Св. Кирил“ во Рим, овој пат во соработка со Република Бугарија, преку настапот на музичките легенди со светско реноме, Влатко Стефановски и Теодосиј Спасов. Од големо значење за промоцијата на македонската култура и уметност во 2018 година беше претставувањето на престижната манифестација „Биенале на архитектурата во Венеција“. Нашата држава на 16. издание на Биеналето, во престижниот изложбен простор Арсенале во Венеција, се претстави со проектот „Ослободување на просторот“, во организација на НУ Музеј на современа уметност од Скопје, чиј автори и куратори се д-р Слободан Велевски и д-р Марија Мано Велевска.

Во контекст на присуството на нашата држава на големите меѓународни настани треба да се спомене дека за прв пат во улога на комесар, во 2018 година, Министерството за култура беше организатор на претставувања на авторите од нашата земја и нивното творештво на најрелевантните Саеми на книгата и во регионални, но и во европски и светски рамки, саемот на книгата во Франкфурт, Тирана и во Пула каде бевме земја во фокусот.

Што се однесува до мултилатералната соработка би издвоиле дека Министерството за култура, во чии рамки делува Националната комисија за УНЕСКО, во 2018 година интензивно партиципираше во многу проекти и иницијативи на организацијата.

Во 2018 година, на 2 март во Скопје, во присуство на голем број амбасадори на земјите-членки на ЦИЕ, високи владини претставници, претставници на националните институции од културата и уметници и официјално беше отворен Координативниот центар за културна соработка меѓу НР Кина и земјите од ЦИЕ.

Координативниот центар за културна соработка меѓу Кина и земјите од ЦИЕ во Република Македонија досега се ангажираше при организирањето на учествата на претставници од нашата држава на 6 тематски форуми во НР Кина и Полска посветени на традиционалната музика, уметноста, креативните и културните индустрии, заштитата на културното наследство, литературата и библиотеките.

Имајќи предвид дека на 14 ноември 2017 година во Базел, Швајцарија, нашата земја стана и официјална членка на Европската мрежа за литература и книги ТРАДУКИ, добивме и полноправно членство во Управниот одбор на Мрежата, со што како држава ќе можеме да влијаеме на стратешките насоки за развој на Мрежата, како и да лобираме за добивање на поддршка за проектите на авторите и издавачите од Република Северна Македонија. Неодамна, нашата држава беше домаќин на состанокот на Управниот одбор на Тразуки.

За членувањето во меѓународните организации во кои членуваме како држава преку своите институции, здруженија и експерти од областа на културата и кои се со консултативен статус при УНЕСКО и други меѓународни организации, Министерството за култура и во 2018 година обезбеди финансиска поддршка за покривање на трошоците за годишните котизации/членство, учеството на наши претставници на годишните собранија и за реализација на одредени активности во рамките на соодветните меѓународни организации (ИКОМ, ИКОМОС, ИКПРОМ, ИСТМ, АИКА, ИССН, ИФЛА, ИТИ, ФИАФ, ЦИОФФ).

Во рамките на членувањето на во Меѓународната фондација „Форум на словенските култури“, основана во 2004 година на иницијатива на Република Словенија, а со цел зближување и стимулирање на културната соработка меѓу словенските држави, како и заедничка афирмација на нивната култура во светот, и во 2018 година, како една од земјите-основачи, преку Министерството за култура, се вклучивме во сите иницијативи и активности на оваа еминентна организација.

4. Интегрирање во Европската Унија

Програма “Креативна Европа на ЕУ – Култура и МЕДИА”

Канцелариите за „Креативна Европа – Потпрограма Култура“ и „Креативна Европа – Потпрограма МЕДИА“ во јануари и февруари 2018 година го подготвија финалниот и финансискиот извештај врз основа на Договорот за рамковно партнерство за Грант за акција со повеќе партнери - Рамковен Договор бр. 2017 – 0692/001-001 „Креативна Европа“ потпишан меѓу Министерството за култура и Извршната агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при ЕК во 2017 година. Извештајот беше доставен до Извршната агенција согласно крајниот рок за доставување на извештаите од страна на Канцелариите за Креативна Европа, април 2018 година.

Од 1 јануари 2018 година Министерството за култура го спроведува планот за акција на Одделението за Креативна Европа – Потпрограма Култура согласно „Специфичен грант договор за акција со повеќе корисници бр. 2018 – 0524 / 001-001 – Креативна Европа“, кој 50% е кофинансиран од Извршната агенција, а останатите 50% се кофинансирани од страна на корисниците и дел од средствата се финансираат од страна на Министерството за култура (Потпрограма Култура) и Агенцијата за филм на РМ (Потпрограма МЕДИА). Апликацијата за поддршка на планот на активности на Канцеларијата за Креативна Европа на РМ (Култура и МЕДИА) за 2019 година е подготвена и доставена до Извршната агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при ЕК согласно предвидениот краен рок, 30 ноември 2018 година.

Реализирани активности на Канцеларијата за „Креативна Европа“ (Култура и МЕДИА за периодот од јануари 2018 до декември 2018 година:

Јавни настани:

-организација и учество на 15 јавни настани (Инфо денови и работилници) посветени за промоција на програмата „Креативна Европа Култура“.

Настаните посветени на потпрограмата „Култура“ беа организирани самостојно или во соработка со: Канцелариите за Креативна Европа – Култура на Федерална Република Германија, Република Србија и други партнерски организации. Извршната агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура при Европската Комисија, СЕП, Делегацијата на ЕУ во Скопје и ЕУ Инфо центарот во Скопје, Агенцијата за филм на РМ и Канцеларијата за Креативна Европа – МЕДИА, фестивалите „Струшки вечери на поезијата,“ и фестивалот за креативен документарен филм „Македокс“, Саемот на книга во Скопје и други организации и институции од областа на културата.

Покрај јавните настани, Канцеларијата на Креативна Европа – Култура, реализираше преку 30 индивидуални состаноци со заинтересираните културни оператори. Канцеларијата за Креативна Европа – Култура на јавните настани редовно ги промовираше успешните проекти поддржани од оваа потпрограма. За јавните настани беше обезбедена медиумска промоција за програмата.

Техничка поддршка за заинтересираните апликантите:

Реализирани се индивидуални консултативни состаноци за техничка поддршка при подготовка на проект идеи и проект апликации со заинтересирани организации од областа на културата и аудиовизуелниот сектор.

Веб страна:

Се постави и ажурира веб страната на Канцеларијата за Креативна Европа на РМ: www.ced.mk и ФБ за МЕДИА.

Медиумска промоција:

Реализирана е редовна медиумска промоција на програмата и успешните проекти поддржани од потпрограмите Култура и МЕДИА преку речиси сите електронски и пишани медиуми и веб портали.

Промотивен материјал:

Подготвен е промотивен материјал за потпрограмата Култура и МЕДИА со логото на програмата.

Соработка со Советот на Европа

Претставник од Секторот за европски интеграции присуствуваше на Работилницата „Културни рути на маслиновото дрво како модел за европските вредности, наследство и одржлив развој“ која се одржа во Мали Лошињ, беше одличен пример за новите начини на промовирање на една култура, развојот на туризмот и достигнувањата на Република Хрватска а истовремено осврнувајќи се пред сè, на европските приоритети и механизми за спроведување на приоритетите.

Основниот заклучок е дека Република Македонија може тесно да соработива со Република Хрватска за зајакнување и убрзување на процесите за раст на културниот туризам. Голем е потенцијалот за соработка дури и без да се приклучиме кон Културните рути на Советот на Европа. Главното мото во развојот на културниот туризам на глобално ниво е УЖИВАЈ, КОРИСТИ И ПОЧИТУВАЈ.

Инструмент за претпристапна помош и друга странска помош

Продолжување на националното кофинансирање за проектот „Конзервација и ревитализација на културно-туристичкиот комплекс Св. Ѓорѓи - Старо Нагоричане“ се имплементираше во рамките на првата компонента ТАИБ 2009 - Помош при транзиција и институционална надградба.

Во 2018 година на Националниот конзерваторски центар му се префрлени финансиски средства во износ од од 7.660.677,00 денари за спроведување на конзерваторските активности на покривот од црквата, дел од камените столбови и подните камења. По добивање на извештај од институцијата, Министерството за култура ќе продолжи со финансирање на овој проект, во согласност со Динамичкиот план за реализирање на активностите.

Во однос на Програмите за прекугранична соработка, претставници од Секторот за Европски интеграции како членови на комисијата за следење на овие програми редовно доставуваат коментари и забелешки во однос на процедурите, и земаа активно учество на состаноците.

Учество во Управувачкиот комитет на Проектот за локална и регионална конкурентност во туризмот кој е дизајниран во рамки на ИПА 2014 – 2020, а во соработка со Кабинетот на заменик преседателот на Влада задолжен за економски прашања, Светска Банка и Делегацијата на Европската Унија.

Усогласување и усвојување на правото на ЕУ

Секој месец до Министерството за образование со кое заедно го претставуваме Поглавјето 3.26 беа доставувани месечни извештаи за реализирани активности, а до Секретаријатот за европски прашања - квартални извештаи. Дополнително, Секторот редовно учествува на месечни состаноци во Секретаријатот за европски прашања, подготвува материјали за Извештајот за напредокот на Република Македонија, како и писмен материјал за **Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика кој се одржа два пати во 2018 година (месец март во Брисел и ноември во Скопје)** и учество на истиот.

Потпрограма 2: Унапредување на заштитата на авторското право и сродните права и усогласување со ЕУ-директивите од оваа област
Одделението за авторското право и сродните права во текот на 2018 година ги спроведе следниве активности:

- Подготвен е Предлог-законот за измени и дополнувања на Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на РМ" бр. 51/2010, 147/2013, 154/2015 и 27/2016) во насока на хармонизација со Директивата 2014/26/ЕС за колективно управување со авторското право и сродните права и мултитериторијално лиценцирање на музички дела за користење преку интернет и со Директивата 2011/77/ЕУ за изменување на Директивата 2006/116/ЕУ за времетраењето на заштитата на авторското право и сродните права, во однос на заштитата на коавторите на музички дела со текст, на времетраењето на заштитата на изведувачите и фонограмските продуценти на снимени музички изведби, односно фонограми од 50 на 70 години, како и соодветно воведување на одредбите од Директивата 2012/28/ЕУ за дозволено користење на делата сираци.

- Предлог-законот е преведен на англиски јазик со цел да се достави до експерти од Европската Унија за да дадат свое мислење, а за него е извршена јазична редакција на англиски јазик од Секретаријатот за европски прашања.

- Измените и дополнувањата на Законот за авторското право и сродните права се предвидени во Програмата за работа на Владата за 2019 година, како и во програмата НПАА за усвојување до крајот на 2019 година.

- Откако Предлог-законот за измени и дополнувања на Законот за авторското право и сродните права во најтранспарентна постапка беше испратен до носителите на правата и до корисниците и нивните комори за да дадат мислење, до Министерството за култура беа доставени и мислења и забелешки од засегнатите страни.

- Министерството за култура се обрати до Секретаријатот за европски прашања за обезбедување стручна помош преку ангажирање странски (европски) експерти кои ќе дадат свое мислење во однос на измените и дополнувањата на Законот како од аспект на хармонизацијата со горенаведените прописи на Европската Унија така и од аспект на решавање на одредени отворени прашања во ставовите на сите заинтересирани страни (носители на права и корисници) во овој процес.

Министерот за култура донесе Решение бр. УП 1 52-469 од 11.09.2018 година за давање дозвола за колективно управување на авторското право и сродните права на аудиовизуелни дела на Асоцијацијата за заштита на авторски и сродни права „АЗАС“ од Скопје, за сите права за користење на аудиовизуелните дела, односно видеограми, кои колективно се управуваат, и тоа за: право на кабелско реемитување аудиовизуелни дела, односно видеограми; право на надоместок на автори на аудиовизуелно дело од јавна послуга; право на надоместок на автори и изведувачи на аудиовизуелно дело од изнајмување; право на надоместок на изведувач на аудиовизуелно дело за радиодифузно емитување; друго јавно соопштување на изведувачите на својата изведба.

1.12 ПРОГРАМИ ВО КУЛТУРАТА ЗА ПЕРИОДОТ 2019 - 2021

1. Уметничко творештво и дејности од областа на културата

- 1.1. Развој на граѓанското општество со овозможување достапност на културните вредности за граѓаните
- 1.2. Мерки за овозможување на рамномерен културен развој
- 1.3. Стимулативни мерки за поддршка на домашното уметничко творештво
- 1.4. Поттикнување на домашното творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата на заедниците
- 1.5. Процес за реализација на децентрализација на постојната мрежа на установи од областа на културата Поттикнување на творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата преку обезбедување на основни услови и унапредување на инфраструктурната мрежа во областа на културата.
- 1.6. Поттикнување на творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата преку обезбедување на основни услови и унапредување на инфраструктурната мрежа во областа на културата.

2. Заштита на културното наследство

- 2.1. Проект за непосредна заштита, конзервација на црквата Св. Богородица во Лешочкиот манастир во село Лешок-Тетово
- 2.2. Проектот за конзервација на Коџа Мехмед џамија во Табановце
- 2.3. Конзерваторско-реставраторски работи на Аквадуктот во Скопје

3. Меѓународна културна соработка

- 3.1. Меѓународна соработка на регионално и на билатерално ниво
- 3.2. Меѓународна соработка на мултилатерално ниво и соработка со УНЕСКО
- 3.3. Поддршка на активностите на новоетаблираниот центар за културна соработка меѓу Народна Република Кина и земјите од Централна и од Источна Европа
- 3.4. Мапирање на состојбата, стимулирање и креирање на нови форми за меѓународна културна соработка

4. Интегрирање во Европската Унија

- 4.1. Подготвување и уредување на културните политики на РМ во согласност со европските искуства, критериуми и стандарди
- 4.2. Унапредување на заштитата на авторското право и сродните права и усогласување со директивите на ЕУ од оваа област

2. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИТЕ

2.1 План за спроведување на Програма 1 - „Уметничко творештво и дејности од областа на културата“

А: Оправданост и дизајн на Програмата	
Образложение:	Програмата Уметничко творештво и дејности од областа на културата произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2019 година: развој на економијата, зголемување на продуктивно вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и приоритетна цел - Спроведување на културна политика во која клучните вредности се слободата на творештвото, еднаквоста и универзалното добро, а најважните движечки принципи се транспарентноста, пристапноста и демократското учество на сите чинители на културата.
1.	Не произлегува од НПАА
2.	Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа: Развој на координирана и ефикасна културна политика преку спроведување културна политика во која клучните вредности се слободата на творештвото, еднаквоста и универзалното добро, а најважните движечки принципи се пристапноста, учеството и еднаквите услови и права на сите.
Цел на Програмата:	Преку главните носители на културниот живот - институциите и организациите од културата, уметниците и сите луѓе со креативна визија - да се овозможи

поддршка на проекти со цел создавање услови за достапност на културните содржини од сите дејности од областа на културата за сите граѓани во Република Македонија.	
Показатели за успех на Програмата: Зголемен број поддржани проекти во културата и достапност на културните вредности за граѓаните и создавање општествен амбиент за поттикнување на креативноста преку реализација на содржини од сите дејности од областа на културата достапни за сите граѓани во Република Македонија.	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ Хоризонтална ☐ Вертикална	
Потпрограми (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1: Развој на граѓанското општество со овозможување достапност на културните вредности за граѓаните	Показател за успешност: Број на поддржани проекти кои ја поттикнуваат креативноста во сите дејности од областа на културата.
Потпрограма 2: Мерки за овозможување на рамномерен културен развој	Показател за успешност: Зголемен број на културните содржини од поголемите урбани средини, пред сè, од главниот град во помалите населени места и обратно.
Потпрограма 3: Стимулативни мерки за поддршка на домашното уметничко творештво	Показател за успешност: Поддржани проекти со цел збогатување на фондот на национални дела и можност пошироката публика да се запознае со актуелниот македонски творечки опус.
Потпрограма 4: Поттикнување на домашното творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата на заедниците	Показател за успешност: Поддршка на проекти преку кои се финансираат создавањето, афирмацијата и презентирањето на културата и традицијата на заедниците во Република Северна Македонија.
Потпрограма 5: Процес за реализација на децентрализација на постојната мрежа на установи од областа на културата Поттикнување на творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата преку обезбедување на основни услови и унапредување на инфраструктурната мрежа во областа на културата.	Показател за успешност:
Потпрограма 6: Поттикнување на творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата преку обезбедување на основни услови и унапредување на инфраструктурната мрежа во областа на културата	Показател за успешност:

Б: План за спроведување на програмата

Потпрограма 1: Развој на граѓанското општество со овозможување достапност на културните вредности за граѓаните – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Реализација и поддршка на проекти со цел создавање услови за достапност на културните содржини од	Министерство за култура и корисниците на средствата по програми	Стручна комисија ангажирана во Министерството за култура	2019	2021	I год. вработени во Секторот за дејности од областа	II год. вработени во Секторот за дејност и од областа	III год. вработен и во Секторот за дејности од областа	I год. средств а утврден и во Буџетот за култура	II год. средств а утврден и во Буџетот за култура	III год. средства утврден и во Буџетот за култура

сите дејности од областа на културата за сите граѓани во Република Македонија.					на културата и уметноста и носителите на проектите	на културата и уметноста и носителите на проектите	на културата и уметноста и носителите на проектите	за проекти во рамки на годишната програма на МК	за проекти во рамки на годишната програма на МК	проекти во рамки на годишната програма на МК
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										
Вкупно за потпрограма 1:										

Потпрограма 2: Мерки за овозможување на рамномерен културен развој – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Реализација и поддршка на проекти со цел создавање услови за достапност на културните содржини од сите дејности од областа на културата за сите граѓани во Република Македонија.	Министерство за култура и корисниците на средствата по програми	Стручна комисија ангажирана во Министерството за култура	2019	2021	I год. вработени во Секторот за дејност и од областа на културата и уметноста и носителите на проектите	II год. вработени во Секторот за дејност и од областа на културата и уметноста и носителите на проектите	III год. вработени во Секторот за дејности од областа на културата и уметноста и носителите на проектите	I год. средствата утврден и во Буџетот за култура за проекти во рамки на годишната програма на МК	II год. средствата утврден и во Буџетот за култура за проекти во рамки на годишната програма на МК	III год. средствата утврден и во Буџетот за култура за проекти во рамки на годишната програма на МК
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										

Вкупно активности во III година:						
Вкупно за потпрограма 1:						

Потпрограма 3: Стимулативни мерки за поддршка на домашното уметничко творештво – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Стимулирање на домашното уметничко творештво изразено низ откупи на уметнички дела, на драмски текстови, на музички композиции и слично, а ќе биде имплементирано преку соодветните надлежни институции.	Министерство за култура и надлежните установи	Стручна комисија ангажирана во Министерство за култура, надлежни установи	2020	2021	I год.	II год. вработени во Секторот за дејност и од областа на културата и уметноста, носителите на проектите и надлежните институции	III год. вработени во Секторот за дејности од областа на културата и уметноста, носителите на проектите и надлежните институции	I год.	II год. средства утврдени во Буџетот за култура за проекти во рамките на годишната програмата на МК	III год. средства утврдени во Буџетот за култура за проекти во рамките на годишната програмата на МК
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										
Вкупно за потпрограма 1:										

Потпрограма 4: Поттикнување на домашното творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата на заедниците – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		

			(месец/година)							
Реализација и поддршка на проекти од домашни автори и на културните содржини со кои се негува мултиетничкиот карактер на нашето општество	Министерство за култура и корисниците на средствата по програми	Стручна комисија ангажирана во Министерство за култура	2019	2020	I год. вработени во Секторот за дејности од областа на културата и уметноста и носителите на проектите	II год. вработен и во Секторот за дејности од областа на културат а и уметност а и носители те на проектите	III год. вработен и во Секторот за дејности од областа на културат а и уметност а и носители те на проектите	I год. средств а утврден и во Буџетот за култура за проекти во рамки на годишната програма на МК	II год. средств а утврден и во Буџетот за култура за проекти во рамки на годишната програма на МК	III год. средства утврден и во Буџетот за култура за проекти во рамките на годишната програма на МК
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										
Вкупно за потпрограма 1:										
Потпрограма 5: Процес за реализација на децентрализација на постојната мрежа на установи од областа на културата – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
1. Утврдување критериуми за пренесување на основачките надлежности на националните установи од државно на локално ниво	Министерство за култура и Работна група составена од надворешни соработници	Национални установи, ЕЛС и ЗЕЛС	Мај 2019	Септември 2019	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
2. Превземање мерки за создавање правни	Министерство за култура и Работна група	Министерството за финансии, Министерството за	Мај 2019	Септември 2020						

и финансиски основи за пренесување на национални установи во културата на локално ниво,	составена од надворешни соработници	локална самоуправа, Национални установи, ЕЛС и ЗЕЛС								
3. Подготовка на предлог-прописи, и други акти за превземање на основачките права од страна на општините за националните установи кои ќе се пренесат на локално ниво.	Министерство за култура и Работна група составена од надворешни соработници	Министерството за финансии, Министерството за локална самоуправа, Национални установи, ЕЛС и ЗЕЛС	Ноември 2019	Септември 2021						
Вкупно активности во I година:					3					
Вкупно активности во II година:					2					
Вкупно активности во III година:					1					
Вкупно за потпрограма 5:					3					

Потпрограма 6: Поттикнување на творештвото и создавање поволен амбиент за остварување на културата преку обезбедување на основни услови и унапредување на инфраструктурната мрежа во областа на културата – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Обезбедување на информации и податоци за состојбата на објектите на националните установи од аспект на нивната функционална	Сектор за инвестициони работи	Одговорни лица и вработени лица на националните установи од областа на културата	Јануари/2019	Декември 2021	I год. Вработени во Сектор за инвестициони работи	II год. Вработени во Сектор за инвестициони работи	III год. Вработени во Сектор за инвестициони работи	I год. Не се потребни финансиски средства за оваа активно	II год. Не се потребни финансиски средства за оваа активно	III год. Не се потребни финансиски средства за оваа активно

исправност и нивната потреба од поправки, тековно одржување, реконструирање и опремување								СТ	СТ	
Одобрување на проекти по годишни програми за работа на националните установи со проекти за тековно и инвестициско опремување и одржување на објектите и на опремата во државна сопственост	Комисија формирана од Министер за култура	Одговорни лица и вработени лица на националните установи од областа на културата	Јули /2019	Декември/ 2021	Одделение за инвестиции и осигурување	Одделение за инвестиции и осигурување	Одделение за инвестиции и осигурување	50 милион и денари	50 милион и денари	50 милион и денари
следење на реализацијата на доделените договори за проекти по годишни програми за работа на националните установи со проекти за тековно и инвестициско опремување и одржување на објектите и на опремата во	Одделение за инвестиции и осигурување	Одговорни лица и вработени лица на националните установи од областа на културата	Јануари /2019	Декември /2021	Одделение за инвестиции и осигурување	Одделение за инвестиции и осигурување	Одделение за инвестиции и осигурување	Не се потребни финансиски средства за оваа активност	Не се потребни финансиски средства за оваа активност	Не се потребни финансиски средства за оваа активност

државна сопственост										
Планирање, донесување и одобрување на Годишна програма за изградба на нови објекти и за реконструкција санација и адаптација на постојните објекти кои ги користат националните установи од областа на културата	Сектор за инвестициони работи	Одговорни лица во Министерство за култура	Јануари /2019	Декември /2021	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	80 милион и денари	80 милион и денари	80 милион и денари
Следење и реализација на Годишна програма за изградба на нови објекти и за реконструкција санација и адаптација на постојните објекти кои ги користат националните установи од областа на културата	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	Одговорни лица во Министерство за култура	Јануари /2019	Декември /2021	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	Одделение за следење и реализација на инвестициони објекти	Не се потребни финансиски средства за оваа активност	Не се потребни финансиски средства за оваа активност	Не се потребни финансиски средства за оваа активност
Вкупно активности во I година:										

Вкупно активности во II година:						
Вкупно активности во III година:						
Вкупно за потпрограма 1:						

2.2. План за спроведување на Програма 2 - „Заштита на културното наследство“

А: Оправданост и дизајн на Програмата	
Образложение: Програмата Заштита на културното наследство произлегува од:	
Програмата „Заштита на културното наследство“ произлегува од стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2019 година – Република Македонија со која ќе се постигне следнава цел: соодветно третирање на културното наследство во сите сегменти на неговата непосредна заштита и обезбедување неопходни услови за промоција на вредностите, како и нивна соодветна презентација и афирмација во домашни и во светски рамки.	
3. НПАА	
Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа: Заштита на културното наследство	
Цели: Адекватен третман на недвижното културно наследство во смисла на зачувувањето на оригинална содржина и форма; - Ревитализација и промоција на споменичните добра во насока нивна самоодржливост како туристички и економски потенцијал; Запазување на мултикултурната димензија во заштитата на културното наследство како одраз на мултикултурниот карактер на општеството.	
Цел на Програмата:	
1. Адекватен третман на недвижното културно наследство во смисла на зачувувањето на оригинална содржина и форма; 2. Ревитализација и промоција на споменичните добра во насока нивна самоодржливост како туристички и економски потенцијал; 3. Запазување на мултикултурната димензија во заштитата на културното наследство како одраз на мултикултурниот карактер на општеството.	
Показатели за успех на Програмата: Соодветен третман на културното наследство во сите сегменти на неговата непосредна заштита и обезбедување неопходни услови за промоција на вредностите, како и нивна презентација и афирмација на домашно и меѓународно ниво. - Родов индикатор: Број на вклучени стручни лица жени и мажи на раководни и нераководни позиции при спроведување на програмата и потпрограмите	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ Хоризонтална ☐ Вертикална	
Потпрограми (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1: Проект за непосредна заштита, конзервација на црквата Св. Богородица во Лешочкиот манастир во село Лешок-Тетово	Показател за успешност: Адекватен третман на културното наследство
Потпрограма 2: Проектот за конзервација на Коџа Мехмед џамија во Табановце	Показател за успешност: Адекватен третман на културното наследство
Потпрограма 3: Конзерваторско-реставраторски работи на Аквадуктот во Скопје	Показател за успешност: Адекватен третман на културното наследство

Б: План за спроведување на програмата

Потпрограма 1: Проект за непосредна заштита, конзервација на црквата Св. Богородица во Лешочкиот манастир во село Лешок-Тетово – План за спроведување
--

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Непосредна заштита на црквата Св. Богородица во Лешочкиот манастир во село Лешок-Тетово	Вработени во Секторот за заштита на Секторот за заштита на културното наследство; Вработени во НУ Национален конзерваторски центар - Скопје;	МПЦ ОА	6.2019 1.2020 1.2021	12.2019 12.2020 12.2021	Вработени во Секторот за заштита на Секторот за заштита на културното наследство; Вработени во НУ Национален конзерваторски центар - Скопје; Надворешни соработници			Министерство за култура, Раздел 180.10; Програма 50		
Вкупно активности во I година: 3										
Вкупно активности во II година: 3										
Вкупно активности во III година: 3										
Вкупно за потпрограма 1: 9										

Потпрограма 2: Проектот за конзервација на Коџа Мехмед џамија во Табановце – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Дополнителни истражувања и доработка на Основниот проект за Проектот за конзервација на Коџа Мехмед џамија во Табановце	Вработени во Секторот за заштита на Секторот за заштита на културното наследство; Вработени во НУ Национален конзерваторски центар - Скопје;	ИВЗ	6.2019 1.2020 1.2021	12.2019 12.2020 12.2021	Вработени во Секторот за заштита на Секторот за заштита на културното наследство; Вработени во НУ Национален конзерваторски центар - Скопје; Надворешни соработници			Министерство за култура, Раздел 180.10; Програма 50		
Вкупно активности во I година: 3										
Вкупно активности во II година: 3										
Вкупно активности во III година: 3										
Вкупно за потпрограма 2: 9										

Потпрограма 3: Конзерваторско-реставраторски работи на Аквадуктот во Скопје – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Изработка на Основен проект за Конзерваторско - реставраторски работи на Аквадуктот во Скопје; административна процедура за одобрување и спроведување јавна набавка	Вработени во Секторот за заштита на Сектор зазаштита на културното наследство; Вработени во НУ Конзерваторски центар - Скопје;	Општина Бутел; Министерство за транспорт и врски	4.2019 1.2020 1.2021	12.2019 12.2020 12.2021	Вработени во Секторот за заштита на Сектор зазаштита на културното наследство; Вработени во НУ Конзерваторски центар - Скопје; Надворешни соработници			Министерство за култура, Раздел 180.10; Програма 50		
Вкупно активности во I година: 3										
Вкупно активности во II година: 3										
Вкупно активности во III година: 3										
Вкупно за потпрограма 3: 9										

2.3. План за спроведување на Програма 3 - „Меѓународна културна соработка“

А: Оправданост и дизајн на Програмата	
<p>Образложение: Програмата Меѓународна културна соработка произлегува од стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2019 година (Република Македонија – членка на НАТО и Европската Унија) со кој ќе се постигнат следниве приоритетни цели: Унапредување на добрососедските односи, активно учество во регионалните иницијативи и јакнење на соработката со европските и со воневропските земји, на билатерален, регионален и мултилатерален план; Грижа за македонските национални малцинства во соседството и за македонската дијаспора во светот и промоција и заштита на македонскиот национален идентитет во услови на глобален диверзитет на нациите и културите; Спроведување на културна политика во која клучните вредности се слободата на творештвото, еднаквоста и универзалното добро, а најважните движечки принципи се пристапноста, учеството и еднаквите услови и права за сите базирани на меѓународните конвенции и договори.</p>	
<p>1. Не произлегува од НПАА (точно идентификувајте го приоритетот на ЕП, Поглавјето, секторот и темата од НПАА)</p>	
<p>2. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа: Унапредување на добрососедските односи, активно учество во регионалните иницијативи и јакнење на соработката со европските и со воневропските земји на билатерален, регионален и на меѓународен план преку културна соработка, грижа за македонските национални малцинства во соседството и за македонската дијаспора во светот и промоција и заштита на македонскиот национален идентитет во услови на глобален диверзитет на нациите и културите и преземање мерки, во согласност со сите цивилизациски придобивки на меѓународен и на регионален план, да не се дозволи на кој било граѓанин на Република Македонија да му се оспорува неговата етничка, културна, јазична, религиозна, родова или друга определба.</p>	
<p>Цел на Програмата: Продлабочување на соработката со другите земји, со УНЕСКО и со меѓународните организации, како и реализација на програми, проекти и комплексни манифестации во</p>	

странство со цел промоција на македонската култура во меѓународен контекст.	
Показатели за успех на Програмата: Интензивна соработка со земјите од регионот, од ЕУ и од светот и успешно моделирана перцепција за Република Северна Македонија како земја со богата историја, културно наследство и актуелно творештво.	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ Хоризонтална ☐ Вертикална	
Потпрограми (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1: Меѓународна соработка на регионално и на билатерално ниво	Показател за успешност: Градење на стабилни добрососедски односи и партнерства меѓу институциите и културните организации од државите. Активно учество во веќе постојните регионални иницијативи и иницирање на нови проекти.
Потпрограма 2: Меѓународна соработка на мултилатерално ниво и соработка со УНЕСКО	Показател за успешност: Продлабочување на соработката на мултилатерален план со активно следење на меѓународните текови и обврските кои произлегуваат од нив. Поголема интерсекторска координација на национално ниво со цел поинтезивна соработка со УНЕСКО.
Потпрограма 3: Поддршка на активностите на новоетаблираниот центар за културна соработка меѓу Народна Република Кина и земјите од Централна и од Источна Европа	Показател за успешност: Реализација на поголем број заеднички проекти и иницијативи во соработка меѓу Народна Република Кина и земјите од Централна и од Источна Европа.
Потпрограма 4: Мапирање на состојбата, стимулирање и креирање на нови форми за меѓународна културна соработка	Показател за успешност: Детектирање на недостатоците во остварувањето на меѓународната културна соработка и креирање на нови модели за поуспешна културна соработка.

Б: План за спроведување на програмата

Потпрограма 1: Меѓународна соработка на регионално и на билатерално ниво – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Потпишување на меѓународни документи со кои ќе се продлабочи и унапреди соработката во областа на културата со другите држави и ќе стимулира соработката меѓу културните институции од државите. (Спогодба за соработка меѓу	Министерство за култура, Сектор за меѓународна соработка и УНЕСКО институции од областа на културата	Министерство за надворешни работи, Секретаријат за законодавство, Министерство за образование и наука, Министерство за финансии	Јануари 2019	Декември 2021	I год. вработен и од Секторот за меѓунар одна соработк а и во Секторот за нормати вно- управни работи, како и	II год. вработе ни од Секторот за меѓунар одна соработк а и во Секторот за нормати вно- управни работи, како и	III год вработен и од Секторот за меѓунаро дна соработка и во Секторот за норматив но- управни работи, како и	I год. /	II год. /	III год /

Министерството за култура на РСМ и Министерството за култура и Спорт на Република Грција за периодот 2019-2022, Спогодба за соработка меѓу Министерството за култура на РСМ и Министерството за култура и спорт на Кралството Шпанија за периодот 2019-2022 итн.)					служби од институциите од областа на културата	служби од институциите од областа на културата	служби од институциите од областа на културата			
Обезбедување финансиска поддршка за реализација на културни проекти и иницијативи во државите кои се во фокусот на надворешната политика на Република Северна Македонија.	Министерство за култура, Сектор за меѓународна соработка и УНЕСКО	Сектор дејности од областа на културата, национални институции од областа на културата, независен културен сектор, Министерство за надворешни работи	Јануари 2019	Декември 2021	вработени во Секторот за меѓународна соработка и надворешни соработници - членови на комисијата за селекција на проектите	вработени во Секторот за меѓународна соработка и надворешни соработници - членови на комисијата за селекција на проектите	вработени во Секторот за меѓународна соработка и надворешни соработници - членови на комисијата за селекција на проектите	30.000.000,00	35.000.000,00	35.000.000,00
Вкупно активности во I година:	Апроксимативно 200 проекти и иницијативи кои се дел од Годишната									

	програма на МК и ќе се реализираат и од Националните установи, граѓанските здруженија и поединци									
Вкупно активности во II година: Апроксимативно 200 проекти и иницијативи кои се дел од Годишната програма на МК и ќе се реализираат и од Националните установи, граѓанските здруженија и поединци										
Вкупно активности во III година: Апроксимативно 200 проекти и иницијативи кои се дел од Годишната програма на МК и ќе се реализираат и од Националните установи, граѓанските здруженија и поединци										

Потпрограма 2: Меѓународна соработка на мултилатерално ниво и соработка со УНЕСКО – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Поддршка на проекти прифатени од УНЕСКО во рамките на програмите за партиципација и реализација на тековните активности кои произлегуваат од соработката со Организацијата.	Министерство за култура Национална комисија за УНЕСКО	Министерство за надворешни работи, Министерство за образование и наука, Министерство за животна средина и просторно планирање, СЕП и др.	Јануари 2019	Декември 2021	I год. Национална комисија на УНЕСКО	II год. Национална комисија на УНЕСКО	III год. Национална комисија на УНЕСКО	I год. 3.000.000,00	II год. 3.500.000,00	III год. 3.500.000,00
Поддршка на активности со кои ќе се промовира Конвенцијата за заштита и промоција на културните различности на УНЕСКО	Министерство за култура, Национална комисија за УНЕСКО	Министерство за надворешни работи, Европска Комисија, УНЕСКО	Јануари 2019	Декември 2021	Национална комисија на УНЕСКО	Национална комисија на УНЕСКО	Национална комисија на УНЕСКО	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Основање на	Министерство за	Влада на Република	Јануари 2019	Декември 2021	вработе	вработе	вработ	1.000.00	1.000.00	1.000.00

посебен фонд на средства за поддршка на проекти со кои ќе интензивираат врските со македонската дијаспора.	култура- Сектор за меѓународна соработка со УНЕСКО	Северна Македонија, Министерство за надворешни работи			ни во Секторот за меѓународна соработка	ни во Секторот за меѓународна соработка	ени во Секторот за меѓународна соработка	0,00	0,00	00,00
Обезбедување на солидна финансиска поддршка за претставување на авторите од Република Северна Македонија и нивното творештво на интернационалните настани со светско реноме (Биенале на уметноста и архитектурата и сл.)	Министерство за култура Сектор за меѓународна соработка со УНЕСКО	Министерство за надворешни работи, институции од областа на културата, независен културен сектор			вработени во Секторот за меѓународна соработка	вработени во Секторот за меѓународна соработка	вработени во Секторот за меѓународна соработка	8.000.000,00	8.000.000,00	8.000.000,00
Вкупно активности во I година: 25										
Вкупно активности во II година: 25										
Вкупно активности во III година: 25										
Вкупно за потпрограма 1:										

Потпрограма 3: Поддршка на активностите на новоетаблираниот центар за културна соработка меѓу Народна Република Кина и земјите од Централна и од Источна Европа – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Поддршка на активностите на новоетаблираниот	Министерство за култура	Министерство за надворешни работи	Јануари 2019	Декември 2021	I год. вработени во	II год. вработени во	III год. вработени во	I год. 10.000.000,00	II год. 10.000.000,00	III год. 10.000.000,00

центар за културна соработка меѓу Народна Република Кина и земјите од Централна и од Источна Европа. (Реализација на Форум за културна соработка меѓу Народна Република Кина, Република Северна Македонија и останатите земји од централна и источна Европа и други активности)					Секторот за меѓународна соработка	Секторот за меѓународна соработка	Секторот за меѓународна соработка			
Вкупно активности во I година: 10										
Вкупно активности во II година: 10										
Вкупно активности во III година: н 10										
Вкупно за потпрограма 1:										

Потпрограма 4: Мапирање на состојбата, стимулирање и креирање на нови форми за меѓународна културна соработка – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Изготвување на анализа за состојбата на меѓународен план и подготовка на нови предлог-решенија за новите форми за меѓународна културна соработка.	Министерство за култура	Министерство за надворешни работи, СЕП и останати ресорни министерства, институции и невладин сектор	Јануари 2019	Декември 2019/јуни 2020	I год. вработен и во Секторот за меѓународна соработка	II год. вработени во Секторот за меѓународна соработка	III год. вработен и во Секторот за меѓународна соработка	I год. 3.000.000,00	II год. 3.500.000,00	III год. 3.500.000,00
Вкупно активности во I година: 1										
Вкупно активности во II година: 1										
Вкупно активности во III година:										
Вкупно за потпрограма 1:										

2.4. План за спроведување на Програма 4 - „Интегрирање во Европската Унија“

А: Оправданост и дизајн на Програмата

<p>Образложение: Програмата Интегрирање во Европската Унија произлегува од:</p> <p>1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2019 година и е континуирано јакнење на координативниот систем за процесот на евроинтеграции и јакнење на професионалните административни капацитети, како и зајакнување на механизмите за следење на примената на законодавната процедура во процесот на усогласување на националното законодавство со правото на Европската Унија.</p>
<p>2. НПАА</p> <p>Приоритет 3. Способност за преземање на обврските од членството во ЕУ Поглавје 3.26 Образование и култура 3.26.3 Култура: тековна состојба, Програма Креативна Европа, краткорочни приоритети, среднорочни приоритети</p>
<p>3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:</p> <ul style="list-style-type: none">- градење на капацитети и институционална надградба на Министерството за култура и на установите од областа на културата според европските стандарди;- ефикасна заштита на културното наследство според европски стандарди;- унапредување на културната соработка, транснационална мобилност, едукација, развој на нови бизнис-модел, дигитализација, развој на публика и вмрежување на чинителите од културниот сектор на европско ниво;- зајакнување на развојните политики, поддршка на иновативноста и креативноста во културниот сектор во согласност со актуелните трендови на ЕУ;- промоција на културното наследство и на културните дејности на европско ниво;- ефикасна заштита и ефективно остварување на авторското право и сродните права;- зголемување на потенцијалот на дејности и индустрии базирани на авторското право и сродните права.
<p>Цел на Програмата:</p> <ul style="list-style-type: none">- Соодветно унапредување на работата на државните органи и установи во областа на културата.- Соодветен третман на културното наследство;- Унапредување на културната соработката, транснационална мобилност, едукација, развој на нови бизнис-модел, дигитализација, развој на публика и вмрежување на чинителите од културниот сектор на европско ниво;- Зајакнување на развојните политики, поддршка на иновативноста и креативноста во културниот сектор согласно со актуелните трендови на ЕУ;- Зголемување на видливоста на културното наследство и активностите во рамките на културните дејности;- Промоција на културното наследство и на културните дејности на европско ниво;- Ефикасна заштита и ефективно остварување на авторското право и сродните права;- Зголемување на потенцијалот на дејности и индустрии базирани на авторското право и сродните права.
<p>Показатели за успех на Програмата:</p> <ul style="list-style-type: none">- Зајакнат процес на планирање, подготвување и следење на реализацијата на националната програма за усвојување на правото на Европската Унија (НПАА) во областа на културата и интерсекторската соработка;- Зголемена искористеност на финансиските средства од програмата Креативна Европа – потпрограми Култура и МЕДИА;- Зголемена искористеност на финансиските средства од Инструментот за претпристапна помош (ИПА);- Зголемена соработката меѓу македонските и европските чинители во културниот сектор;- Зголемено ниво на остварувањето и на заштитата на авторското право и сродните права.

Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ Хоризонтална ☐ Вертикална	
Потпрограми (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1: Подготвување и уредување на културните политики на РМ во согласност со европските искуства, критериуми и стандарди	Показател за успешност: - Ефикасно спроведување и известување до ЕК за националната програма за усвојување на правото на Европската Унија (НПАА) во областа на културата и интерсекторската соработка; - Број на поддржани проекти од програмата Креативна Европа на ЕУ . - Зголемена искористеност на финансиски средства од Инструментот за претпристапна помош (ИПА); - Усогласена национална правната рамка во областа на културата со ЕУ-директивите од оваа област; - Број на посетени меѓународни конференции и работилници од областа на културата;
Потпрограма 2: Унапредување на заштитата на авторското право и сродните права и усогласување со ЕУ-директивите од оваа област	Показател за успешност: Зголемено ниво на успешно остварување и заштита на авторското право и сродните права.

Б: План за спроведување на програмата										
Потпрограма 1: Подготвување и уредување на културните политики на РМ во согласност со европските искуства, критериуми и стандарди – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Човечки			Потребни ресурси		
			Почеток (месец/год.)	Крај (месец/год.)				Финансиски (МКД)		
1-Ефикасна меѓусекторска координација, учество и подготовка на материјали за Поткомитетите на НПАА во областа на културата	Сектор за Европски интеграции	Кабинет на Министер за култура и релевантни сектори во министерството	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	I год. 1	II год. 1	III год. 1	I год. /	II год. /	III год. /
2-Пормоција на Програманата Креативна Европа инфоденови/семинари/работилници / web/ промо материјали на национално ниво (локално и регионално)	Канц. на потпрограма Култура – МК Канц. на потпрограма Медија – Филмски фонд	Европска Комисија, Извршна агенција за образование, аудиовизуелна дејност и култура, ДЕУ, СЕП Кабинет на Министер за култура	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	3	3	3	Донаторска сметка за Програма Култура на ЕУ – Раздел 426		
3-Учество на состаноци/инфоденови/семинари/работилници во организација на други заинтересирани организации и канцеларии на Креативна Европа вклучени во програмата.	Канц. на потпрограма Култура – МК Канц. на потпрограма Медија – Филмски фонд	Кабинет на Министер за култура	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	2	2	2	Донаторска сметка за Програма Култура на ЕУ – Раздел 426		

4-Кофинансирање на одобрени проекти од Креативна Европа – потпрограма Култура.	Сектор за Европски интеграции	за Европска комисија, ЦФЦД - Министерство за финансии, СЕП, Кабинет на Министер за Култура	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	2	2	2	Буџетски раздел 180.10 – Култура Програма 94 – Европски интеграции Потставка 464990
5-Подготовка, склучување на договори, следење и кофинансирање на проекти од Инструментот за Претпристапна Помош (ИПА).	Министерство за култура, Национален конзерваторски центар, НАО - супервизија	за Европска комисија, ЦФЦД - Министерство за финансии, СЕП, Кабинет на Министер за Култура	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	4	4	4	Буџетски раздел 180.10 – Култура Програма 94 – Европски интеграции Потставка 464990
								5.091.089 ден.
6-Учество во усогласување на националната правна рамка во областа на културата со ЕУ-директивите	Сектор за Европски интеграции, Сектор за Правни работи	за Европска комисија, СЕП, Кабинет на Министер за Култура	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	2	2	2	/
7-Учество на конференции, работилници и остварување на соработка и заеднички проекти со значајните Европски иницијативи и националните установи од областа на културата	Сектор за Европски интеграции	за Министерство за надворешни работи, Кабинет на Министер за Култура	јануари 2019 јануари 2020 јануари 2021	декември 2019 декември 2020 декември 2021	2	2	2	Буџетски раздел 180.10 – Култура Програма 94 – Европски интеграции Потставка 464990
Вкупно активности во I година: 7								
Вкупно активности во II година: 7								
Вкупно активности во III година: 7								
Вкупно за потпрограма 1: 21								

Потпрограма 2: Унапредување на заштитата на авторското право и сродните права и усогласување со ЕУ-директивите од оваа област – План за спроведување										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
1. Подигање на јавната свест: - Подигање на	Сектор за нормативно-	Носители на права, организации за	Јануари 2020	Декември 2020,	I год.	II год. 3	III год. 3	I год.	II год. 1.500.00,-	III год. 1.500.00,-

јавната свест за значењето на авторското право и сродните права; - Поттикнување на колективно-то остварување на авторското право и сродните права;	управни работи и за авторско право и сродни права, - Одделение за авторско право и сродни права и експерти во областа	колективно управување на авторско право и сродни права надлежни државни органи и експерти во областа	Јуни 2020 Јануари 2021	Декември 2021 и континуирано		службеници и надворешни експерти	службеници и надворешни експерти		(потребни средства од други изворитехничка помош од странски фондови)	(потребни средства од други изворитехничка помош од странски фондови)
2. Изработка на функционална веб-страница за авторското право и сродните права.	Сектор за нормативно - управни работи и за авторско право и сродни права - Одделение за авторско право и сродни права	Соодветни служби на МК и овластени ИТ експерти, Одделение за поддршка на Министерот и односи со јавноста	Септември 2019	Декември 2020	3 вработени во Одделение за авторско право и сродни праваи Одделение за поддршка на Министерот и односи со јавноста	3 вработени во Одделение за авторско право и сродни праваи Одделение за поддршка на министерот и односи со јавноста		150.000	150.000	150.000 (потребни средства од други изворитехничка помош од странски фондови)
3. Изготвување на стратегиски документ за	Сектор за нормативно-управни работи и	Организации за колективно управување, Минис-	Септември 2021	континуирано			3 вработени во			150.000 (потребни се

<p>остварување на вклучувањето на авторското право и сродните права во образовниот систем.</p>	<p>за авторско право и сродни права - Одделение за авторско право и сродни права</p>	<p>терство за образование и наука и експерти</p>					<p>Секторот за нормативно-управни работи и за авторско право и сродни права, вработени во Министерството за образование и наука и експерти</p>			<p>средства од други извори-техничка помош од странски фондови</p>
<p>4. Организирање дебати за имплементација на измените на Законот за авторското право и сродните права со акцент на колективното остварување на авторското право и сродните права во светло на новите технологии и медиуми;</p>	<p>сектор за нормативно-управни работи и за авторско право и сродни права - одделение за авторско право и сродни права</p>	<p>Носители на правата, организации за колективно управување и надлежни државни органи и надворешни експерти</p>	<p>Септември 2019</p>	<p>Декември 2020 и континуирано</p>	<p>вработени во Секторот за нормативно-управни работи и за АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ ПРАВА</p>	<p>вработени во Секторот за нормативно-управни работи и за АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ ПРАВА</p>	<p>250.000,00 годишно</p>	<p>250.000,00 годишно</p>		

					и надвор ешни експерт и	и надвор ешни експерт и				
Вкупно активности во I година: 2										
Вкупно активности во II година:4										
Вкупно активности во III година:3										
Вкупно за потпрограма 1: 9										

3. Влијанија врз човечките ресурси

Програма	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потребите од обука
	Согласно Годишниот план за вработување	/	Согласно Годишниот план за обуки

4. Принципи на правична застапеност

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
Согласно Годишниот план за вработување за 2019 година	Принципите на правична застапеност ќе бидат запазени согласно Годишниот план за вработување за 2020 година	Принципите на правична застапеност ќе бидат запазени согласно Годишниот план за вработување за 2021 година

5. Принцип на еднакви можности на жените и мажите

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
Изготвување на Анализа која ќе претходи на изработка на Оперативен план за 2020 година за имплементација на Националниот план за акција за родова еднаквост 2018-2020 година	Изработка на Оперативен план за 2020 година за имплементација на Националниот план за акција за родова еднаквост 2018-2020 година	Министерството за култура ќе продолжи со воспоставување на ефективен и ефикасен систем на постигање родова еднаквост

6. Развивање на заедничките функции

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
Развивање политики		

Стратешко планирање/ подготвување на буџет		
Извршување на Буџетот и управување со средства		
Управување со човечки ресурси		
<p>Подготвување на измена и дополнување на актот за систематизација на работните места</p> <p>Подготвување и измена на правилникот за внатрешна организација</p> <p>Подготвување на Годишен план за вработување за 2020 година</p> <p>Подготвување на Извештај за реализација на годишниот план за вработување за период јануар-јуни 2019</p> <p>Подготвување на Извештај за реализација на годишниот план за вработување за период јули-декември 2019 година</p> <p>Подготвување на Годишниот план за обуки на административни службеници</p> <p>Подготвување на Извештај за реализирани обуки</p> <p>Спроведување на оценување на административните службеници</p> <p>Подготвување на Извештај за годишното оценување</p> <p>Подготвување на Годишен извештај за изречени дисциплински мерки</p>	<p>Подготвување на Годишен план за вработување за 2021 година</p> <p>Подготвување на Извештај за реализација на годишниот план за вработување за период јануар-јуни 2020 година</p> <p>Подготвување на Извештај за реализација на годишниот план за вработување за период јули-декември 2020 година</p> <p>Подготвување на Годишниот план за обуки на административни службеници</p> <p>Подготвување на Извештај за реализирани обуки</p> <p>Спроведување на оценување на административните службеници</p> <p>Подготвување на Извештај за годишното оценување</p> <p>Подготвување на Годишен извештај за изречени дисциплински мерки</p>	<p>Подготвување на Годишен план за вработување за 2022 година</p> <p>Подготвување на Извештај за реализација на годишниот план за вработување за период јануар-јуни 2021 година</p> <p>Подготвување на Извештај за реализација на годишниот план за вработување за период јули-декември 2021 година</p> <p>Подготвување на Годишниот план за обуки на административни службеници</p> <p>Подготвување на Извештај за реализирани обуки</p> <p>Спроведување на оценување на административните службеници</p> <p>Подготвување на Извештај за годишното оценување</p> <p>Подготвување на Годишен извештај за изречени дисциплински мерки</p>
Управување со информациски технологии		
Внатрешна ревизија		
<p>- Постигнување на поголем квалитет и квантитет на дадено ревизорско уверување и совет на менаџментот на министерството, со цел функцијата на внатрешната ревизија да ги даде очекуваните ефекти за подобрување на работењето на министерството и остварување на стратешките , годишните и оперативните цели на министерството за култура . Промена на организациската поставеност на Единицата за внатрешна ревизија и соодветна кадровска екипираност во согласност со пропишаните критериуми од Законот за јавна</p>	<p>Извршување на внатрешните ревизии согласно Стратешкиот план за периодот 2020 – 2022 година и Годишниот план за извршување на внатрешната ревизија за 2020 година;</p> <p>Следење на постапувањето по дадените ревизорски препораки и подготвување Полугодишен и Годишен извештај;</p> <p>Подготвување Годишен финансиски извештај согласно член 47 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, со извештај за самооценување на одделните процеси на системот за финансиско управување и контрола;</p>	<p>- Извршување на внатрешните ревизии согласно Стратешкиот план за периодот 2021 – 2023 година и Годишниот план за извршување на внатрешната ревизија за 2021;</p> <p>- Следење на постапувањето по дадените ревизорски препораки и подготвување Полугодишен и Годишен извештај;</p> <p>- Подготвување Годишен финансиски извештај</p> <p>Подготвување на годишен план за извршување на внатрешната ревизија за 2022 година</p> <p>- Подготвување на проценка на ризик за 2022 г.</p> <p>- Кадровско екипирање на Секторот за внатрешна ревизија согласно систематизираните работни места;</p>

<p>внатрешна финансиска контрола, што ќе рече сегашната организациона поставеност како Одделение да се промени со цел усогласување со регулативата, т.е. Одделението да биде поставено како Сектор со минимум систематизирани 5 (пет) вработени -компетентни внатрешни ревизори,</p>	<p>- Подготвување на Стратешки план за внатрешната ревизија за периодот 2021 – 2023 година - Подготвување на годишен план за извршување на внатрешната ревизија за 2021 година - Подготвување на проценка на ризик за 2021 - Кадровско екипирање на Секторот за внатрешна ревизија согласно систематизираните работни места; - Обуки на постојните и ново вработените во секторот во насока на обезбедување квалитет во работењето преку систем на континуирано учење</p>	<p>- Обуки на постојните и ново вработените во секторот во насока на обезбедување квалитет во работењето преку систем на континуирано учење</p>
--	---	---

РИЗИЦИ НА НИВО НА СТРАТЕШКИ ПЛАН

РИЗИК	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВИЛЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ

РИЗИЦИ НА НИВО НА ПРОГРАМА

РИЗИК	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВИЛЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ
<p>При извршување на работните задачи во Одделението за управување со човечки ресурси постои ризик од правење на грешки од надлежност на одделението поради извршување на работни задачи под притисок и стрес</p>	<p align="center">средна</p>	<p align="center">големо</p>	<p>Потребно е кадровско екипирање со квалитетен и стручен кадар во одделението</p>
<p>При спроведувањето на програма 1 - „Уметничко творештво и дејности од областа на културата“ постои ризик од ненавремено одлучување за избор на проекти од национален интерес кое предизвикува доцнење со потпишување на договорите на Министерството за култура со</p>	<p align="center">среден</p>	<p align="center">голем</p>	<p>Навремено одлучување за избор на проекти и потпишување на годишните договори со цел запазување на динамика на реализирање на одобрените проекти</p>

носителите на проектите			
Одобрување на зголемен број на проекти со несоодветен буџет предизвикува „квантитет наспроти квалитет“ како и генерално незадоволство кај носителите на прифатените проекти	голем	голем	Избор на квалитетни проекти и финансиска поддршка од страна на МК со реален буџет кој ќе овозможи создавање на високо квалитетни проекти
Спроведувањето на постапките во согласност со ЗОУП влијае на доцнење на реализирањето на проектите, доставување извештаи и исплата на одобрените проекти	среден	голем	-навремено доставување на извештаи од страна на корисниците, -навремено доставување дописи и ургенции до корисниците на средствата и потсетување за одредбите од договорот
За Потпрограмата 1.5. Процес за реализација на децентрализацијата на постојната мрежа на установи од областа на културата, се цени дека постои ризик да не се донесат навреме измените на Законот за културата и на Законот за финансирање на ЕЛС, што е услов ЕЛС да го прифатат процесот за децентрализација на дел од националните установи од областа на културата	Голем	Голем	Министерството за култура континуирано ќе ги информира Владата на Република Северна Македонија и другите надлежни тела и засегнати субјекти во процесот за децентрализација и ќе предлага соодветни мерки за надминување на ризиците за реализација на процесот
При спроведувањето на програма 2 - „Заштита на културното наследство“ Недостаток на стручен кадар; Обезбедување соодветни дозволи; Спроведување на јавни набавки	средна	Пролонгирање на роковите за реализација	Изработка на прецизна динамика на реализација на активностите и придржување до истата
При спроведувањето на Програма 3 - „Меѓународна културна соработка“ постои ризик од доцнење во исплатата на доделените средства согласно Годишните конкурси што влијае на самата реализација на проектите	Средна	Големо	Навремено префрлање на средствата од страна на надлежниот државен орган
При спроведувањето на Програма 3 - „Меѓународна културна соработка“ постои ризик од откажување на предвидените настани од страна на организаторите во странство	Средна	Големо	Бидејќи средствата се веќе планирани да се разгледаат можностите за претставување во друга држава на фестивал или манифестација со сличен карактер

При спроведувањето на Програма 3 - „Меѓународна културна соработка“ може да дојде до пролонгирање на процесот на склучување Договори со корисниците што влијае на префрлањето на средствата и на реализацијата на проектите	Средна	Големо	Навремено и ангажирано делување на сите инстанции вклучени во процесот
Програма 4 – Европски интеграции; активност 5: ненавремено спроведување на активностите за конзервација и реставрација на црквата Св. Ѓорѓи – Старо Нагоричане	средна	Големо	Вработивање на стручен кадар во Националниот конзерваторски центар – Скопје; Ефикасна подготовка и спроведување на тендери за проектните задачи; Подобрување на соработката со релевантните партнери во проектот.
Програма 4 потпрограма 2 –Интегрирање во ЕУ - Унапредување на заштитата на авторското право и сродните права и усогласување со ЕУ-директивите од оваа област			
1. Подигање на јавната свест: - Подигање на јавната свест за значењето на авторското право и сродните права; - Поттикнување на колективно-то остварување на авторското право и сродните права; Има ризик доколку не се обезбедат средства за оваа Потпрограма	Средна	Големо	Нужно е барање дополнителни средства и од надворешни извори со оглед дека ова е препорака од Европската комисија.
2. Изработка на функционална веб-страница за авторското право и сродните права. Има ризик доколку се случи ненавремено креирање на страницата	Среден	Средно	Навремено доставување ургенции до надлежните организациони единици во органот
3. Изготвување на стратегиски документ за остварување на вклучувањето на авторското право и сродните права во образовниот систем. Има ризик доколку не се обезбедат средства за оваа Потпрограма, како и ненавремено обезбедување	Голям	Големо	Нужно е барање дополнителни средства и од надворешни извори, а потребна е поголема координација со соодветното министерство за образование и наука, како и непосредно со институции за образование.

соодветни експерти и координација			
4. Организирање дебати за имплементација на измените на Законот за авторското право и сродните права со акцент на колективното остварување на авторското право и сродните права во светло на новите технологии и медиуми; Има ризик доколку се случи ненавремено организирање на дебати	Мал	Мало	Навремена организација на наведените дебати

Подготвиле:

Нермин Адеми, државен советник за стратешко планирање

Магдалена Диковска, раководител на Секторот за нормативни и управни работи

Муса Селими, советник за стратешки приоритети

Анастасија Кукоска Јованоска, советник за следење на управни работи

Кристијан Јорданов, помлад соработник за евиденција на имот